

GMINNE NOWINY

Kwartalnik Gminy Lipnica Wielka
www.lipnicawielka.pl

Exemplarz bezpłatny
Kwiecień, Nr 2 (830)/2019

250 lat Kościoła św. Łukasza Ewangelisty w Lipnicy Wielkiej

„Wolorze, wolorze
Te wasze wołecki
Tak som naucone,
Ze nie chodzom precki...”

Wójt Gminy Lipnica Wielka
Mateusz Lichosyć
serdecznie zaprasza na

45-te ŚWIĘTO PASTERSKIE

6-7 lipca 2019 rok, Lipnica Wielka - Przywarówka – podnóże Babiej Góry
(sobota, niedziela)

SOBOTA 6.07
18:30 Koncert Zespołu **LOST InDeSyti**
20:00 Pokaz Mistrza Basket Freestyle'u **PAWŁA „KID” KIDONIA**
20:30 Koncert **ANTKA SMYKIEWICZA** z Zespołem
21:40 Zabawa z **DJ HARNASIEM**

NIEDZIELA 6.07
14:00 – **MUZYKA LIPNICKA**
14:20 – Uroczyste otwarcie **45-tego ŚWIĘTA PASTERSKIEGO**
14:45 – **MALI GORZOWIACY** oraz **ORAWIANIE im. HERÓDKA**
15:15 – **ORAWSKIE DZIECI**
15:40 – **STRAŻACKA ORKIESTRA DĘTA** z Lipnicy Wielkiej
16:00 – **NOWA ORAWA**
16:20 – Podpisanie Umowy Współpracy pomiędzy
GINĄ BARANOWO a GMINĄ LIPNICA WIELKA
16:30 – **KONKURSY PASTERSKIE:**
– wspinanie na moja
– koszenie łąki
– ręczne piłowanie i rąbanie drzewa
– strzelanie z bicia pasterskiego
17:30 – **FUTURE FOLK**
18:30 – Zespół **MALI GORZOWIACY** z Gorzowa Wielkopolskiego
19:00 – Kapela **JANA KARPIELA BUŁECKI - Melodie z Podpolania**
20:00 – Zabawa z Zespołem **STUDERANCI**

Oferta towarzysząca:
• rękodzieło ludowe
• wyroby bacowskie
• festiwal smaków Kół Gospodyń Wiejskich
• zabawy i konkursy Babiogórskiego Parku Narodowego i Nadleśnictwa Nowy Targ
• malowanie twarzy i inne atrakcje dla dzieci

Historia Parafii św. Łukasza Ewangelisty w Lipnicy Wielkiej	2
Benefis Doktora Jana Grygierczyka	6
Kochany Panie Doktorze!	7
Jubileusz 50-lecia i 60-lecia pożycia małżeńskiego	8
Sprawozdanie z działalności Wójta Gminy Lipnica Wielka	10
Uchwały Rady Gminy Lipnica Wielka	11
Zarządzenie Nr 10/2019 Wójta Gminy Lipnica Wielka z dnia 30 kwietnia 2019 r.	12
Apel Wójta Gminy: Zadbajmy wspólnie o piękną i czystą Lipnicę	12
Wyniki wyborów na sołtysów i do rad sołeckich	13
Wyniki wyborów do Parlamentu Europejskiego 2019 w gminie Lipnica Wielka	13
mDOKUMENTY - potwierdzaj tożsamość smartfonem	13
Wybory do Rad Powiatowych Małopolskiej Izby Rolniczej	14
Pan Ludwik Młynarczyk w „Tygodniku Podhalańskim”	14
Kampania społeczna dla rodzin jak rozmawiać z nastolatkiem?	17
Razem przeciw przemocy	17
Realizacja projektu socjalnego „Aktywny senior”	18
Akcja sprzątnięcia Lipnicy Wielkiej	18
Oto poniżej krótka relacja „Aniołów Miłosierdzia”:	19
Dofinansowanie dla Gminnego Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej w ramach programu dom kultury + inicjatywy lokalne 2019	19
Pokaz iluzji w Domu Ludowym	20
VI Gminny Przegląd Teatralny dla zerówek i przedszkoli „Scena małego aktora”	20
Orawska Grupa Teatralna na wiejskich spotkaniach teatralnych w Łopusznej	22
„Książka moich marzeń” – warsztaty z Moniką Sawicką	22
Gminny quiz ekologiczny	23
XV Gminny Konkurs na „Najpiękniejszy Gminny Moj”	23
„Książka przyjaciele mój” - relacja z konkursu czytelniczego	24
Przegląd Palm Wielkanocnych – protokół	26
Grupa „Zabki” z publicznego przedszkola w Kiczorach z wizytą w Ochotniczej Straży Pożarnej i Gminnej Bibliotece	27
Publicznej	27
Uroczystości 3 Maja w Gminie Lipnica Wielka	28
„Trzeci Maj”	28
„Orawianie” na „Biało-czerwonym korowodzie” w Warszawie	29
Zespół Orawianie na Festiwalu „Zagłębie i sąsiedzi” w Dąbrowie Górniczej	29
I Komunia Święta w Parafii św. Łukasza w Lipnicy Wielkiej	30
Komunia w Parafii św. Jadwigi Królowej w Lipnicy Wielkiej	31
Parafia św. Jadwigi Królowej w Lipnicy Wielkiej Murowanicy pomaga dzieciom z Domu Dziecka	31
Pożegnanie Gimnazjum im. Piotra Borowego	32
Wycieczka do Warszawy	33
Młodzi reżyserzy w Námestovie	34
„Inny język to inna wizja życia” – obchody dnia języków obcych	34
Talent i pracowitość gwarancją sukcesu	35
Dzień otwarty w Zespole Szkół w Lipnicy Wielkiej	36
Mamy to „Stefa tleń” powstanie w Lipnicy Wielkiej	36
„Człowiek nauki i duszpasterz...” - książka o sp. ks. Stanisławie Warzeszaku	36
III Konferencja naukowa: „Dziecko z dysleksją w szkole”	37
Stypendia dla uczniów Liceum Ogólnokształcącego i Technikum Budowlanego za uzyskanie wysokich wyników w nauce	38
Co słychać w Kole Gospodyń Wiejskich	38
I Orawski Dzień Wolontariusza w Lipnicy Wielkiej	39
I Babiogórski Przegląd Piosenki Angielskiej	40
Kolarski Puchar Podhala: Podhale Tour oraz Mini Podhale Tour w Lipnicy Wielkiej	40
IV Pasterski Bieg Przelajowy	41
Orawscy karatecy znowu na podium	42
Niestabilne lato	42
Ryszard Dziubek Mistrzem Polski w Armwrestlingu	42
Moje wspomnienia – „Len”	43

HISTORIA PARAFII ŚW. ŁUKASZA EWANGELISTY W LIPNICY WIELKIEJ

Historia parafii w Lipnicy Wielkiej wiąże się nierozdzielnie z historią Orawy, od wieków leżącej na styku dwóch potężnych państw, Węgier i Polski. Przy okazji 250 rocznicy poświęcenia kościoła parafialnego pw. św. Łukasza Ewangelisty warto choćby w ogólnym zarysie przyrzeć się tej historii oraz prześledzić rozwój religijności mieszkańców Lipnicy.

Aby informacje tu podane były bardziej czytelne, trzeba poznać kilka faktów historycznych poprzedzających powstanie samej Lipnicy Wielkiej. Na początku należy wrócić do panującego wspólnie z Bolesławem Chrobrym węgierskiego króla — późniejszego świętego — Stefana I (ok. 969-1038), który dokonał administracyjnego podziału Węgier na komitaty (żupy), na których czele stali mianowani przez króla komesi (żupani). Komitat orawski powstał jako jeden z ostatnich. Będąc pierwotnie własnością królewską Orawa należała do tzw. żupanatu leśnego ze stolicą w Zwoleniu i dopiero od XIII wieku, gdy znalazła się w prywatnych rękach rodu Balassów, zaczęło następować jej wyodrębnianie. W tym czasie doszło do budowy Zamku Orawskiego, względnie jego rozbudowy z wcześniej istniejącej warowni. W XIV wieku, po uprzednim wykupieniu z rąk prywatnych, Orawa stała się znów własnością królewską.

Do rozwoju Orawy przyczyniła się przebiegająca tędy droga handlowa, która była na tyle ważna, że w leżącym przy niej Twardoszynie już w roku 1265 istniała węgierska stacja celna. Po stronie polskiej w roku 1368 król Kazimierz Wielki ustanowił komorę celną w Jabłonce. W XV wieku na orawskim trakcie

pojawiła się głównie miedź. Handel tym poszukiwanym metalem został zmonopolizowany przez magnacko - kupiecką rodzinę węgierską Thurzonów, z których pochodzą późniejsi właściciele Orawy.

W pierwszej połowie XVI wieku doszło do podziału państwa węgierskiego. Obszar obecnej Słowacji dostał się pod panowanie Habsburgów. W roku 1556 drogą wykupu wcześniej założonej za Orawę sumy 18 338,25 węgierskich złotych monet, żupanem Orawy został były biskup nitrzański Franciszek Thurzo. Na własność jego syna - Jerzego Thurzo - Orawa przeszła jednak dopiero w roku 1606, kiedy to cesarz Rudolf za wierność i zasługi dla rodu Habsburgów podarował mu ziemie nad Białą i Czarną Orawą.

Do końca XV w. Górna Orawa była niemal bezludna. Thurzonowie z chwilą objęcia Zamku Orawskiego przystąpili do jej zasiedlenia. W swojej akcji wykorzystali uchodźstwo chłopów z ziem polskich, którzy przybywali do górno-orawskiej puszczy pod Babią Górą i Pilskiem z Nowotarszczyzny, Żywiecczyzny, Jordanowszczyzny, a nawet z dalszych terenów. Przyczyną masowej ucieczki chłopów z Polski były lepsze warunki osiedlenia i życia na Orawie oraz zwolnienia od danin i ciężarów na czas karczunku i zasiedlenia co najmniej na 10 lat. Polski charakter osadników zachował się w ich języku, stroju i budownictwie.

Akcja zasiedlania Górnej Orawy prowadzona była bardzo skrupulatnie, co potwierdzają zachowane rejestry podatkowe. W nich pierwsza wzmianka o wsi „Lypnyce” pochodzi z roku 1609.

W zachowanym orawskim rejestrze podatkowym z 1609 r. wymieniona jest Lipnica jeszcze nie podzielona na Wielką i Małą jako „wieś nowa”, czyli wolna od wszelkich świadczeń na rzecz Zamku. W dokumencie z 1615 Lipnica Wielka jest już wyodrębniona jako Niżna. Osada Lipnica Wielka zasiedlona polskimi chłopami szybko się rozwijała wzdłuż potoku spływającego z Babiej Góry. W r. 1619 była już bardzo duża przestrzeń, miała 9 ról osadniczych i zobowiązana była do płacenia danin na Zamek, czyli czas wolnizny już minął. W 1624 r. istnieje już rola Roztoky i wymienia się gospodarza Wawrzka Przywarę, co świadczy o początkach Przywarówki. W 1659 r. wieś liczy 875 mieszkańców, w tym 83 osoby mieszkały w Kiczorach. W 1778 r. były 2034 osoby, w 1828 r. - 3043, a w r. 1837 jest w Lipnicy 3380 osób i 23 Żydów.

Ważnym etapem w historii Lipnicy jest rok 1848, w którym ustawa sejmu węgierskiego zniósła poddaństwo i pańszczyznę, czyli również wszelkie daniny na rzecz Zamku Orawskiego, a majątek zamkowy zredukowano do dóbr dworskich. Skutkiem tej ustawy było uwłaszczenie chłopów. Prawdopodobnie wtedy również parafia w Lipnicy wielkiej stała się właścicielem gruntów, z których wcześniej korzystała,

Wg statystyki wyznaniowej w 1903 r. w Lipnicy Wielkiej mieszkało 3211 katolików, 3 luteranów i 22 Żydów, w Lipnicy Małej - 1516 katolików i 30 Żydów.

Wraz z osiedleniem się na Orawie ludność polska zetknęła się z luteranizmem. Jerzy Thurzo, właściciel Orawy, przemocą narzucał wiarę luterzańską swoim poddanym pod groźbą ostrych sankcji. W 1595 r. zbudował w Jabłonce kościół i założył parafię luterzańską, a w 1614 r. w Podwilku. W 1627 r. w Lipnicy wybudowano z funduszy Zamku Orawskiego i pomocy mieszkańców Jabłonki drewniany kościół, który był filią parafii luterńskiej w Jabłonce. Patronat nad budową objęła hrabina Czobor, wdowa po Jerzym Thurzo. Budowę nadzorował sołtys lipnicki Michał Śmietana. Kościół ten służył luterńskiej mniejszości w Lipnicy przez 100 lat.

Ludność Górnej Orawy,

silnie przywiązana do katolicyzmu, który przyniosła ze sobą z terenów polskich, wystąpiła z czynnym oporem. Wywołało to srogie represje ze strony Zamku Orawskiego, a szczególnie rodziny Thórkólych, administrującej Orawą po Thurzonach. Chłopi nie zaniechali jednak katolickich praktyk religijnych, a w kronikach sąsiednich, polskich parafii można wyczytać nazwiska Orawiaków, których chrzczono lub którym dawano katolickie śluby. Chłopi nie chodzili na nabożeństwa luterzańskie i nie korzystali z posług luterzańskich duchownych. Luterński wizytator z r. 1633 pisze, że chłopi i sołtysi w Lipnicy Wielkiej ściągają polskich księży na śluby, chrzty, pogrzeby i potajemnie na msze, mimo że karano winowajców wysoką karą pieniężną (40 florenów węgierskich). Chłopów również bito i zakuwano w lochach Zamku Orawskiego, ale ich opór nie ustępował. Akcja sprzeciwu wobec narzucanej luterńskiej religii odniosła sukces, a jej ukoronowaniem był proces o prześladowanie katolicyzmu na Orawie, zarządzony przez królewski sąd nadworny

w roku 1659. W dokumentach z tego procesu możemy przeczytać, że w Lipnicy Wielkiej było wtedy 796 katolików i 79 luteranów, co potwierdza niechęć do narzucanej religii.

Sytuacja katolików na Górnej Orawie znacznie się poprawiła, gdy staraniem ks. Jana Szczechowicza i przy wsparciu katolickiego kleru węgierskiego i cesarza w roku 1650 powstaje katolicki kościół w Orawce, który odtąd służył wszystkim katolikom z sąsiednich terenów. Zaś w samej Lipnicy Wielkiej w 1727 roku przejęto drewniany kościół luterński i rekonsekrowano go na katolicki. Staje się on filią parafii w Orawce, która podlegała metropolii Ostrzyhomskiej w diecezji nitrzańskej. W 1757 roku następuje erygowanie parafii w Lipnicy Wielkiej, która

swoim zasięgiem obejmowała też wierzchołki z Lipnicy Małej. W roku 1758 nowa parafia miała już swojego księdza katolickiego. Pierwszym jej administratorem był ks. Stefan Kobierczyk (1758-1759), drugim – Ignacy Wilczek (1759-1762). Pierwszego proboszcza Lipnica otrzymała w 1762r. Był nim ks. Wojciech Zubrzycki (1762-1782) rodem z Zubrzyicy Górnej, który był najpierw wikarym w Orawce, a potem przez 33 lata proboszczem w sąsiednich Rabczycach. W Lipnicy dożył około 100 lat, pochowano go 2 listopada 1784 r. pod posadzką nowego kościoła.

Zaraz po przybyciu do Lipnicy rozpoczął budowę murowanego kościoła

ła pod wezwaniem św. Łukasza Ewangelisty. Jego poświęcenia dokonano **7 kwietnia 1769r**, czyli 250 lat temu. Historycznym symbolem wioski i parafii stał się odtąd Święty Łukasz. Świadczy o tym wizerunek wyryty na pieczęci wsi z XVIII w., która zachowała się do dziś w Zamku Orawskim.

Po śmierci ks. Zubrzyckiego proboszczami byli księża: Maciej Maurus (1784-1786), Michał Kalma (1786-1795), Antoni Tusinsky (1795), Jan Nepomucen Kubanyi (1795-1818), Antoni Habinyak (1818-1828), Jan Lassak (1828-1839), Maciej Waško (1839-1844), Rudolf Korcill (1844-1847), Stefan Radlinsky (1848-1889), Jan Schelling (1889), Józef Bonk (1889-1918), Karol Kauciarik (1918), Karol Machay (1918-1947), Alojzy Wilczyński (1947-1966), Eugeniusz Łudzicki (1966), Stanisław

Wójciak (1966-1968), Bolesław Góral (1968-1972), Jan Ryznar (1972-1977), Bolesław Kołacz (1977-2003), Stanisław Kania, (2003-2008), Zbigniew Zięba (2008-2015) i obecnie od 1 lipca 2015 r. ks. Jerzy Bargiel.

Pierwsi księża w Lipnicy Wielkiej mieszkali w drewnianej plebanii zbudowanej w 1727 roku. Na jej miejscu w roku 1757 wybudowano nową, również drewnianą. W 1806 r. zostaje wybudowana nowa murowana plebania kosztem patronów Zamku Orawskiego, którzy od tego czasu regularnie opiekowali się kościołem i budynkami plebańskimi. Obok plebanii znajdowała się zagroda gospodarcza, w której hodowano krowy, konie i drobny inwentarz. Do parafii należała też z czasem szkoła – organistówka, w której mieszkał każdorazowy kierownik szkoły.

Od 1776 r. parafia w Lipnicy Wielkiej podlegała nowo powstałej diecezji spiśkiej, w okręgu górno-orawskim kierowanym przez wicearchidiakona i jego zastępcę w archidekanacie Orawy. Do 1918 r. parafia należała do dekanatu Trštena w archidekanacie Orawski Podzamok. Po włączeniu spornych terenów Czechosłowacji w 1918 r. do Polski (choć granica parafii Lipnica Wielka została ostatecznie uregulowana dopiero w dniach 2-5 czerwca 1924r.) Stolica Apostolska utworzyła na tych obszarach przed 1922 r. administrację apostolską i powierzyła jej zarząd ordynariuszowi krakowskiemu ks.

Historia parafii w Lipnicy Wielkiej wiąże się nierozdzielnie z historią Orawy, od wieków leżącej na styku dwóch potężnych państw, Węgier i Polski. Przy okazji 250 rocznicy poświęcenia kościoła parafialnego pw. św. Łukasza Ewangelisty warto choćby w ogólnym zarysie przyrzeć się tej historii oraz prześledzić rozwój religijności mieszkańców Lipnicy.

Aby informacje tu podane były bardziej czytelne, trzeba poznać kilka

faktów historycznych poprzedzających powstanie samej Lipnicy Wielkiej. Na początku należy wrócić do panującego wspólnie z Bolesławem Chrobrym węgierskiego króla — późniejszego świętego — Stefana I (ok. 969-1038), który dokonał administracyjnego podziału Węgier na komitaty (żupy), na których czele stali mianowani przez króla komesi (żupan). Komitat orawski powstał jako jeden z ostatnich. Będąc pierwotnie własnością królewską Orawa należała do tzw. żupanatu leśnego ze stolicą w Zwoleniu i dopiero od XIII wieku, gdy znalazła się w prywatnych rękach rodu Balassów, zaczęło następować jej wyodrębnianie. W tym czasie doszło do budowy Zamku Orawskiego, względnie jego rozbudowy z wcześniej istniejącej warowni. W XIV wieku, po uprzednim wykupieniu z rąk prywatnych, Orawa stała się znów własnością królewską.

Do rozwoju Orawy przyczyniła się przebiegająca tędy droga handlowa, która była na tyle ważna, że w leżącym przy niej Twardoszynie już w roku 1265 istniała węgierska stacja celna. Po stronie polskiej w roku 1368 król Kazimierz Wielki ustanowił komorę celną w Jabłoncu. W XV wieku na orawskim trakcie pojawiła się głównie miedź. Handel tym poszukiwanym metalem został zmonopolizowany przez magnacko - kupiecką rodzinę węgierską Thurzonów, z których pochodzą późniejsi właściciele Orawy.

W pierwszej połowie XVI wieku doszło do podziału państwa węgierskiego. Obszar obecnej Słowacji dostał się pod panowanie Habsburgów. W roku 1556 drogą wykupu wcześniej założonej za Orawę sumy 18 338,25 węgierskich złotych monet, żupanem Orawy został biskup nitrzański Franciszek Thurzo. Na własność jego syna - Jerzego Thurzo - Orawa przeszła jednak dopiero w roku 1606, kiedy to cesarz Rudolf za wierność i zasługi dla rodu Habsburgów podarował mu ziemie nad Białą i Czarną Orawą.

Do końca XV w. Górna Orawa była niemal bezludna. Thurzonowie z chwilą objęcia Zamku Orawskiego przystąpili do jej zasiedlenia. W swojej akcji wykorzystali uchodźstwo chłopów z ziem polskich, którzy przybywali do górnorawskiej puszczy pod Babią Górą

i Pilskiem z Nowotarszczyzny, Żywiec, Jordanowszczyzny, a nawet z dalszych terenów. Przyczyną masowej ucieczki chłopów z Polski były lepsze warunki osiedlenia i życia na Orawie oraz zwolnienia od danin i ciężarów na czas karczunku i zasiedlenia co najmniej na 10 lat. Polski charakter osadników zachował się w ich języku, stroju i budownictwie.

Akcja zasiedlania Górnej Orawy prowadzona była bardzo skrupulatnie, co potwierdzają zachowane rejestry podatkowe. W nich pierwsza wzmianka o wsi „Lypnycze” pochodzi z roku 1609.

W zachowanym orawskim rejestrze podatkowym z 1609 r. wymieniona jest Lipnica jeszcze nie podzielona na Wielką i Małą jako „wieś nowa”, czyli wolna od wszelkich świadczeń na rzecz Zamku. W dokumencie z 1615 Lipnica Wielka jest już wyodrębniona jako Niżna. Osada Lipnica Wielka zasiedlona polskimi chłopami szybko się rozwijała wzdłuż potoku spływającego z Babiej Góry. W r. 1619 była już bardzo duża przestrzeń, miała 9 ról osadniczych i zobowiązana była do płacenia danin na Zamek, czyli czas wolnizny już minął. W 1624 r. istnieje już rola Roztoky i wymienia się gospodarza Wawrzka Przywarę, co świadczy o początkach Przywarówki. W 1659 r. wieś liczy 875 mieszkańców, w tym 83 osoby mieszkały w Kiczorach. W 1778 r. były 2034 osoby, w 1828 r. - 3043, a w r. 1837 jest w Lipnicy 3380 osób i 23 Żydów.

Ważnym etapem w historii Lipnicy jest rok 1848, w którym ustawa sejmiku węgierskiego zniósła poddaństwo i pańszczyznę, czyli również wszelkie daniny na rzecz Zamku Orawskiego, a majątek zamkowy zredukowano do dóbr dworskich. Skutkiem tej ustawy było uwłaszczenie chłopów. Prawdopodobnie wtedy również parafia w Lipnicy wielkiej stała się właścicielem gruntów, z których wcześniej korzystała,

Wg statystyki wyznaniowej w 1903 r. w Lipnicy Wielkiej mieszkało 3211 katolików, 3 luteranów i 22 Żydów, w Lipnicy Małej - 1516 katolików i 30 Żydów.

Wraz z osiedleniem się na Orawie ludność polska zetknęła się z luteranizmem. Jerzy Thurzo, właściciel Orawy,

przemocą narzucał wiarę luterzańską swoim poddanym pod groźbą ostrych sankcji. W 1595 r. zbudował w Jabłoncu kościół i założył parafię luterzańską, a w 1614 r. w Podwilku. W 1627 r. w Lipnicy wybudowano z funduszy Zamku Orawskiego i pomocy mieszkańców Jabłonki drewniany kościół, który był filią parafii luterńskiej w Jabłoncu. Patronat nad budową objęła hrabina Czobor, wdowa po Jerzym Thurzo. Budowę nadzorował sołtys lipnicki Michał Śmietana. Kościół ten służył luterńskiej mniejszości w Lipnicy przez 100 lat.

Ludność Górnej Orawy, silnie przywiązana do katolicyzmu, który przyniosła ze sobą z terenów polskich, wystąpiła z czynnym oporem. Wywołało to srogie represje ze strony Zamku Orawskiego, a szczególnie rodziny Thökölych, administrującej Orawą po Thurzonach. Chłopi nie zaniechali jednak katolickich praktyk religijnych, a w kronikach sąsiednich, polskich parafii można wyczytać nazwiska Orawiaków, których chrzczono lub którym dawano katolickie śluby. Chłopi nie chodzili na nabożeństwa luterzańskie i nie korzystali z usług luterzańskich duchownych. Luteranski wizytator z r. 1633 pisze, że chłopi i sołtysi w Lipnicy Wielkiej ściągają polskich księży na śluby, chrzty, pogrzeby i potajemnie na msze, mimo że karano winowajców wysoką karą pieniężną (40 florenów węgierskich). Chłopów również bito i zakuwano w lochach Zamku Orawskiego, ale ich opór nie ustępował. Akcja sprzeciwu wobec narzucanej luterńskiej religii odniosła sukces, a jej ukoronowaniem był proces o prześladowanie katolicyzmu na Orawie, zarządzony przez królewski sąd nadworny w roku 1659 w dokumentach z tego procesu możemy przeczytać, że w Lipnicy Wielkiej było wtedy 796 katolików i 79 luteranów, co potwierdza niechęć do narzuconej religii.

Sytuacja katolików na Górnej Orawie znacznie się poprawiła, gdy staraniem ks. Jana Szczechowicza i przy wsparciu katolickiego kleru węgierskiego i cesarza w roku 1650 powstaje katolicki kościół w Orawce, który odtąd służył wszystkim katolikom z sąsiednich terenów. Zaś w samej Lipnicy Wielkiej w 1727 roku przejęto drewniany

kościół luterński i rekonsekrowano go na katolicki. Staje się on filią parafii w Orawce, która podlegała metropolii Ostrzyhomskiej w diecezji nitrzańskiej. W 1757 roku następuje erygowanie parafii w Lipnicy Wielkiej, która swoim zasięgiem obejmowała też wiernych z Lipnicy Małej. W roku 1758 nowa parafia miała już swojego księdza katolickiego. Pierwszym jej administratorem był ks. Stefan Kobierczyk (1758-1759), drugim – Ignacy Wilczek (1759 -1762). Pierwszego proboszcza Lipnica otrzymała w 1762r. Był nim ks. Wojciech Zubrzycki(1762-1782) rodem z Zubrzycy Górnej, który był najpierw wikarym w Orawce, a potem przez 33 lata proboszczem w sąsiednich Rabczycach. W Lipnicy dożył około 100 lat, pochowano go 2 listopada 1784 r. pod posadzką nowego kościoła.

Zaraz po przybyciu do Lipnicy rozpoczął budowę murowanego kościoła pod wezwaniem św. Łukasza Ewangelisty. Jego poświęcenia dokonano **7 kwietnia 1769r**, czyli 250 lat temu. Historycznym symbolem wioski i parafii stał się odtąd Święty Łukasz. Świadczy o tym wizerunek wyryty na pieczęci wsi z XVIII w., która zachowała się do dziś i znajduje się w Archiwum Narodowym Słowacji, w Bytczy.

Po śmierci ks. Zubrzyckiego proboszczami byli księża: Maciej Maurus (1784-1786), Michał Kalma (1786-1795), Antoni Tusinsky (1795), Jan Nepomucen Kubanyi (1795-1818), Antoni Habinyak (1818-1828), Jan Laszak (1828-1839), Maciej Waśko (1839-1844), Rudolf Korcill (1844-1847), Stefan Radlinszky (1848-1889), Jan Schelling (1889), Józef Bonk (1889-1918), Karol Kauciarik (1918), Karol Machay (1918-1947), Alojzy Wilczyński (1947-1966), Eugeniusz Łudzik (1966), Stanisław Wójciak (1966-1968), Bolesław Góral (1968-1972), Jan Ryznar (1972-1977), Bolesław Kołacz (1977-2003), Stanisław Kania, (2003-2008), Zbigniew Zięba (2008-2015) i obecnie od 1 lipca 2015 r. ks. Jerzy Bargiel.

Pierwsi księża w Lipnicy Wielkiej mieszkali w drewnianej plebanii zbudowanej w 1727 roku. Na jej miejscu w roku 1757 wybudowano nową,

również drewnianą. W 1806 r. zostaje wybudowana nowa murowana plebania kosztem patronów Zamku Orawskiego, którzy od tego czasu regularnie opiekowali się kościołem i budynkami plebańskimi. Obok plebanii znajdowała się zagroda gospodarcza, w której hodowano krowy, konie i drobny inwentarz. Do parafii należała też z czasem szkoła – organistówka, w której mieszkał każdorazowy kierownik szkoły.

Od 1776 r. parafia w Lipnicy Wielkiej podlegała nowopowstałej diecezji spiskiej, w okręgu górnoorawskim kierowanym przez wicearchidiacona i jego zastępcę w archidekanacie Orawy. Do 1918 r. parafia należała do dekanatu Trštena w archidekanacie Orawsky Podzamok. Po włączeniu spornych terenów Czechosłowacji w 1918 r. do Polski (choć granica parafii Lipnica Wielka została ostatecznie uregulowana dopiero w dniach 2-5 czerwca 1924r.) Stolica Apostolska utworzyła na tych obszarach przed 1922 r. administrację apostołską i powierzyła jej zarząd ordynariuszowi krakowskiemu ks. biskupowi Adamowi Stefanowi Sapieszce, który 7 sierpnia 1923 r. przeprowadził w lipnickiej parafii wizytację kanoniczną i za twierdził podział parafii. Wyodrębniono z niej nową parafię w Lipnicy Małej, której administratorem został ks. Jan Maślak. Na konferencji w Częstochowie 2 lipca 1924 r. władze kościelne podjęły decyzję, że Spisz, Orawa i Jaworzyna będą wcielone do diecezji krakowskiej.

W latach 1939-1945 cała Orawa, a więc i Lipnica Wielka, została wcielona do Państwa Słowackiego. Po wybuchu II wojny światowej i przesunięciu granic Polski już 16 września 1939 r. nuncjusz papieski w Berlinie przekazał do Rzymu prośbę biskupa spiskiego o mianowanie go administratorem apostołskim parafii spiskich i orawskich włączonych do Słowacji, na co papież Pius XII dał pozytywną odpowiedź dnia następnego i już 29 września biskup spiski, Jan Wojtaśšek, poinformował ks. arcybiskupa Stefana Sapiechę o przejęciu jurysdykcji na tym terytorium Polski zajętym przez Słowaków. Dopiero po sześciu latach 24 października 1945 r. parafie dekanatu Spisza i Orawy dekretem

podpisanym przez prymasa Polski ks. kardynała Augusta Hlonda zostały ponownie przywrócone pod zwyczajną władzę arcybiskupów krakowskich.

Pracę duszpasterską od początku istnienia parafii w Lipnicy Wielkiej proboszczowie wykonywali z pomocą księży wikariuszy. Już pierwszy proboszcz Wojciech Zubrzycki wprowadził jednego wikarego, a od r. 1988 jest ich dwóch. Wiązało się to z coraz większymi obowiązkami duszpasterskimi księży i zbudowaniem trzech kaplic przez wiernych, w których regularnie zaczęto odprawiać Msze św. w każdą niedzielę i święta nakazane, a z czasem również raz w tygodniu oraz w pierwsze piątki.

Pierwszą kaplicę filialną mimo wielu trudności ze strony władz PRL zbudowali wierni w drugiej połowie lat 60-tych i na początku 70-tych XX w. w przysiółku Kiczory (pw. Matki Bożej Częstochowskiej). Następne powstały (pierwotnie jako punkty katechetyczne) w latach 80-tych: Krzyża Świętego w Przywarówce i św. Jadwigi Królowej w Murowanicy.

Kiedy proboszczem w Lipnicy był ks. prałat Stanisław Kania - J. E. Ks. Kardynał Stanisław Dziwisz erygował drugą parafię w obrębie wsi Lipnica Wielka. Jest to parafia św. Jadwigi Królowej w Lipnicy Wielkiej – Murowanicy.

Niech skreślona tu pobieżnie historia naszej parafii rozbudzi wśród czytelników chęć jej lepszego poznania, a zwłaszcza świadomość wartości katolickiej wiary, którą pierwsi mieszkańcy Lipnicy w trudnych warunkach życia umieli uchronić i wszczepić swoim dzieciom. Niech to motywuje nas do wierności katolickim praktykom religijnym na różnych życiowych zakrętach.

Bibliografia pozycji wykorzystanych do przygotowania powyższego opracowania:

1. Tadeusz M. Trajdos, Ryszard M. Remiszewski, Lipnica Wielka na Orawie, Kraków, 1993
2. Stanisław Janowiak, Historia parafii pw. św. Łukasza Ewangelisty w Lipnicy Wielkiej na Orawie w latach 1918-1947, Kraków, 1995
3. Strona internetowa parafii św. Łukasza Ewangelisty w Lipnicy Wielkiej

Anna Kramarz

BENEFIS DOKTORA JANA GRYGIERCZYKA

W dniu 30 kwietnia 2019 roku w sali Domu Ludowego w Lipnicy Wielkiej odbył się Benefis Doktora Jana Grygierczyka – długoletniego Kierownika Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Lipnicy Wielkiej, który po 45 latach pracy zawodowej w Lipnicy Wielkiej udaje się na zasłużoną emeryturę.

Doktorowi Janowi w tym uroczystym dniu towarzyszyła żona Janina oraz syn Piotr z żoną i dziećmi.

Całość uroczystości poprowadził Wójt Gminy Lipnica Wielka. Wyświetlono film przygotowany specjalnie na tę okazję, w którym wspomniano sylwetkę tego wielkiego i skromnego człowieka. Po filmie nastąpiło składanie życzeń i podziękowań, które przeciągało się z racji ogromu osób, które chciały powiedzieć Panu Doktorowi „Dziękuję”. Doktor Jan Grygierczyk, pełen wzruszenia również powiedział swoje „dziękuję” nie pomijając nikogo.

Po części oficjalnej miał miejsce poczęstunek przygotowany przez Koło Gospodyń Wiejskich w Lipnicy Wielkiej.

Jan Grygierczyk przez 45 lat pracował w Lipnicy Wielkiej na Orawie. Urodził się 28 stycznia 1944r. w Czechowicach Dziedzicach. Do Lipnicy Wielkiej do wsi położonej u podnóża Babiej Góry trafił przypadkowo. Po ukończeniu studiów medycznych na wydziale lekarskim w Krakowie w 1969 r. rozpoczął pracę w szpitalu im. J. Korczaka w Rabce, początkowo jako lekarz stażysta a po ukończeniu 2 letniego stażu jako asystent oddziału chirurgicznego. Z dniem 14 października 1971r. został powołany do okresowej służby wojskowej pracując jako asystent w oddziale chirurgii ogólnej szpitala wojskowego w Żorach otrzymując stopień kapitana. Po zakończeniu służby wojskowej wrócił do pracy w szpitalu w Rabce

i wtedy zaczął specjalizację chirurgiczną, gdyż nie wyobrażał sobie innej pracy, chciał operować trzymać w ręce skalpel, ratować ludzkie życie. To tkwiło w jego sercu gdzieś głęboko.

Niestety, a raczej na szczęście, w Rabce nie było dla niego mieszkania, więc ówczesny dyrektor szpitala dr Zygmunt Baranowski zaproponował mu pracę w Lipnicy Wielkiej. Mówił: „Jedź, możesz tam pomieszkać chwilę, będziesz pracował w ośrodku i u nas w szpitalu”. I tak od 1974 r. związał się na 45 lat zawodowo i życiowo z Lipnicą - a miało to trwać kilka miesięcy.

Doktorowi od 1 stycznia 1975 r. została powierzona funkcja kierownika Ośrodka Zdrowia. W trakcie pracy stale podnosił swoje kwalifikacje zawodowe.

W 1978 r. zdobył II stopień specjalizacji z chirurgii ogólnej, a w 2000 r. specjalizację z zakresu medycyny rodzinnej. Oprócz pracy zawodowej od początku angażował się społecznie pełniąc m. in. funkcję członka Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wprowadzając szereg kampanii profilaktycznych i zdrowotnych na rzecz lokalnej społeczności. Pełnił również obsługę medyczną ważnych imprez kulturalnych w gminie (m.in. Święta Pasterskiego) zdobywając sobie sympatię i zaufanie mieszkańców.

Po przybyciu do Lipnicy Wielkiej był bardzo zajęty pracą. Dyżur w szpitalu w Rabce, pacjenci w Ośrodku Zdrowia, wizyty domowe, specjalizacje, zaangażowanie społeczne. A mimo natłoku pracy od samego początku wśród Lipniczan czuł się dobrze, był bardzo poważany i akceptowany. Zdawał sobie sprawę, że ludzie oczekują od niego pomocy i są na niego zdani. Miał świadomość tej wielkiej odpowiedzialności i służby. To wymagało poświęcenia, pracował całymi dniami, do tego dochodziły wizyty nocne. Wiele razy budził się w środku nocy, zrywał z łóżka i wyglądał przez okno, bo wydawało mu się, że ktoś woła, ktoś czeka na pomoc.

Marzeniem Doktora było wybudować sobie w Lipnicy Wielkiej domek, właśnie tutaj zamieszkać. Cóż... Marzenia nie udało się zrealizować, ale wielka sympatia pozostała. Doktor przyznaje, że dom w Rabce traktuje jako sypialnię, miejsce odpoczynku, spotkania z rodziną, ale do końca nie identyfikuje się z tą miejscowością. Co prawda wychodzi na spacer, mieszka tam, ale pracuje w Lipnicy, żyje jej problemami, interesuje się nie tylko rozwojem infrastruktury medycznej, ale całej miejscowości. Lipnica jest bliska Jego sercu.

Od początku swojej pracy w Lipnicy myślał o rozwoju usług medycznych. Ośrodek co prawda był nowy, ale już wymagał remontu, czy też przebudowy zgodnie z wymaganiami medycznymi. Wyposażył Ośrodek Zdrowia w specjalistyczną aparaturę co jak na tamte czasy wymagało wielu zabiegów, starań, wyjazdów. W roku 1998 został zakupiony nowoczesny ultrasonograf. Między innymi dzięki jego staraniom w Lipnicy powstała w 1996r. apteka i laboratorium analityczne, a w roku 1997 gabinet rehabilitacyjny.

Swą pracą na przestrzeni lat cały czas zmieniał podejście ludzi do dbałości o zdrowie, zmieniał świadomość ludzką, jeśli chodzi o medycynę, dbał o rozwój infrastruktury medycznej tej miejscowości, o rozwój usług medycznych. Starał się

aby Jego ośrodek był wyposażony w specjalistyczną aparaturę na wysokim poziomie. Doktor dbał o jego standard. 2 kwietnia 2009 roku, dzięki staraniom m.in. dra Jana Grygierczyka, spełniło się Jego wielkie marzenie i otwarto po gruntownym remoncie i rozbudowie nowoczesny Ośrodek Zdrowia w Lipnicy Wielkiej, pozbawiony barier architektonicznych, wyposażony w najnowszą aparaturę medyczną.

Za swoje poświęcenie oraz pomoc ludziom chorym został odznaczony: w roku 2001 przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Złotym Krzyżem Zasługi, a w 2018 roku

Odnaką Honorową Ministra Zdrowia „Za zasługi dla Ochrony Zdrowia”. Otrzymał też odznaczenia: w 2000 roku Medal Św. Łukasza, a w 2015 roku Laur Babiogórski – wyróżnienie Stowarzyszenia Gmin Babiogórskich. W roku 2004 został pasowany na Zbójnika w ramach Święta Pasterskiego w uznaniu wielkich zasług na rzecz społeczności Lipnickiej.

K.K.

Życiorys opracowany w oparciu o akta osobowe, dokumenty gminne oraz wywiad przeprowadzony z doktorem przez Roberta Kowalczyka

foto: Broniek Kowalczyk

KOCHANY PANIE DOKTORZE

Lipnica Wielka wybrała sobie kiedyś za patrona parafii św. Łukasza ewangelistę, ale też lekarza. Pewnie to on spowodował, że młody medyk Pan Dr Jan Grygierczyk skierował swoje kroki w stronę Orawy.

Na pewno pierwsze lata pobytu w Lipnicy nie były dla niego łatwe. Pracował bowiem nie tylko u nas ale także w szpitalu w Rabce i Nowym Targu, dał się poznać jako chirurg, wręcz mistrz skalpela.

Lipnica więc zyskała nie tylko lekarza ogólnego ale i specjalistę chirurgii. Dr Grygierczyk często na miejscu dokonywał chirurgicznych zabiegów, nieraz bardzo ciężkich.

Kiedyś mój 8-letni syn rozciął sobie łuk brwiowy tak mocno, że nie było widać oka. Ja byłam przerażona i roztrzęsiona, a pan doktor w parę minut zaszył ranę tak, że nie ma po niej śladu.

Będąc często w ośrodku zdrowia byłam świadkiem, jak pan Grygierczyk udzielał pierwszej pomocy „Cupił” i zszywał rany rąk, nóg, głowy tak sprytnie i szybko, że nim pacjent zaczął jęczeć ze strachu, już było po wszystkim, czyli po udanym zabiegu. Chorzy nie musieli wtedy jechać po pomoc do szpitala. Myślę, że z takim talentem trzeba się urodzić! Nie mogłam nigdy pojąć, jakim cudem potrafił codziennie przyjmować po kilkadziesiąt osób. Poczekalnia była zawsze pełna ludzi. Liczba przyjętych pacjentów często sięgała setki.

Mam świadomość, że kto wybiera studia medyczne jest człowiekiem niezwykłym, wręcz fenomenalnym, tytanem pracy, człowiekiem wielkiego serca, jego celem życia jest niesienie pomocy innym. Dla mnie lekarze są często cudotwórcami. Nie bez kozery reżyser Łukasz Palkowski zatytułował swój film „Bogowie”, o słynnym kardiochirurgu Zbigniewie Relidze. To lekarze często wskrzeszają umierających. Tak właśnie pan Dr Grygierczyk przywrócił do życia mojego półtorarocznego synka Kamila. Poinformowany przez siostrę zakonną, że dziecko umiera, zostawił pacjentów i pobiegł prawie kilometr, by ratować malucha! Gdyby nie nagła pomoc „techniczna” pana Dra chłopiec mimo zastrzyków, nie przeżyłby nocy. Dziś ma 44 lata i cieszy się dobrym zdrowiem. Moja teściowa kazała mi

wtedy całować pana doktora po rękach. Niestety, nie pozwolił mi. Nadal jestem jego dłużniczką.

Pewnie nie uwierzycie, ale doktor był wśród swoich szkolnych długonogich kolegów najlepszym biegaczem. Pobijał ich na wszystkich dystansach!

Będąc lekarzem w Lipnicy miał pod opieką ponad 5 tysięcy ludzi, niemowlaków, młodzieży i starców, a na placówce był sam jako lekarz. Kształcił się więc zaocznie na różnych kierunkach medycznych, zdobywając wiedzę i certyfikaty ukończonych kursów m. in. z ortopedii, pulmonologii.

Pan Dr Jan był także świetnym administratorem. Nie tylko starał się, by ośrodek zdrowia dobrze funkcjonował, ale musiał starać się o personel. Największe problemy miał ze znalezieniem stomatologa. Dobrze, że państwo Murzyniakowie postanowili zostać w Lipnicy, bo wraz z objęciem przez panią Dr Małgosię posady stomatologa, skończył się ten problem.

Pan Dr Jan Grygierczyk pracował przez 20 lat u nas sam. Podjął także wielokrotne starania, by przyjąć jeszcze

jednego lekarza, ale nie było chętnych. Pomógł mu w tym pan dr inż. Franciszek Adamczyk ówczesny wójt gminy Lipnica Wielka. On potrafił cudem pozyskiwać fundusze dla gminy i wtedy właśnie zgłosiła się pani dr Wanda Piwowarczyk. Już prawie 26 lat opiekuje się jako dyplomowany pediatra głównie dziećmi i młodzieżą.

Jedną z wielu zasług pana Dr Grygierczyka jest obecny, okazały budynek ośrodka zdrowia. Jego naciski na władze gminy sprawiły, że mały i stary budynek zamienił się w piękny, wygodny i nowoczesny ośrodek zdrowia. Wiem, że baczne oko na jego remont, a właściwie na przebudowę miał ówczesny wójt, z zawodu inżynier budowlany pan mgr Mariusz Murzyniak oraz sam pan Dr Grygierczyk. Prawie każdego dnia po pracy zaglądali do ośrodka zobaczyć jakie postępy robią budowlancy. Doktor też, za przyzwoleniem wójta, decydował jakich materiałów użyć, ile ma być pomieszczeń, dobierał kolory ścian i podłóg, wyposażenie. Jednym słowem stawał się takim budowlanem, a nowy ośrodek zdrowia chlubą gminy

i jej mieszkańców.

Dużo by jeszcze można mówić o działalności pana Dr Grygierczyka na rzecz Lipnicy Wielkiej, że pokochał tę podbabiogórską wioskę i poświęcił jej swoje najpiękniejsze i najpracowitsze lata życia. Na pewno zostanie głęboko w naszych sercach. Wierzę, że pamięć o nim nie zaginie, a on sam znajdzie się na liście wybitnych Lipniczan.

Dziękujemy Ci, Kochany Panie Doktorze za to, że byłeś tu z nami przez 45 lat, że troszczyłeś się o nasze zdrowie, najcenniejszy skarb, jaki dał nam los. Życzymy Ci, by Twoje życie emeryta było radosne i szczęśliwe i tego, byś doczekał się prawnuków. Dziękujemy również serdecznie Twojej żonie Janinie. To ona z kolei dbała o Twoje zdrowie i samopoczucie. Była i jest nadal Twoim osobistym Aniołem Stróżem. Pani Jasiu! Dziękujemy Ci, że zgodziłaś się przyjechać z mężem i małym synkiem, do Lipnicy czyli na koniec Polski, na koniec województwa, na koniec powiatu.

Maria Barnas

JUBILEUSZ 50-LECIA I 60-LECIA POŻYCIA MAŁŻEŃSKIEGO

W dniu 28 kwietnia 2019 roku odbyła się niecodzienna, a zarazem niepowtarzalna gminna uroczystość z okazji Jubileuszu 50-lecia Pożycia Małżeńskiego, a także jubileusz 60-lecia małżeństw. Złote Gody obchodziło 26 par, natomiast Diamentowe Gody dziesięć par. Uroczystość Jubileuszowa rozpoczęła Mszą Św. w intencji Jubilatów w kościele p. w. św. Łukasza Ewangelisty w Lipnicy Wielkiej na której to Jubilaci odnowili przyrzeczenia małżeńskie.

Dalsza część uroczystości „Złotych Godów” odbyła się w Domu Ludowym, gdzie Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt w imieniu Prezydenta RP dokonał aktu dekoracji Medalami „Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie”, wręczył legitymacje, listy gratulacyjne oraz drobne upominki i kwiaty.

Następnie, z okazji tak pięknego Jubileuszu, Wójt Gminy Lipnica Wielka złożył Jubilatów gratulacje i podziękowania, najlepsze życzenia dobrego zdrowia, przeżycia wspólnie jeszcze wielu szczęśliwych, niezapomnianych lat.

Po wręczeniu medali wzniesiono toast odśpiewano sto lat i wszyscy zasiedli do uroczystego obiadu, przywołując wspomnienia z dawnych lat. Spotkanie przebiegło w miłej atmosferze, szczęśliwych i wzruszonych Dostojnych Jubilatów.

W uroczystości wzięli udział: Ks. Proboszcz Parafii Św. Łukasza Jerzy Bargiel, Ks. Proboszcz Parafii Św. Królowej Jadwigi Andrzej Pawlak, Ks. Damian Obrął, Zastępca Wójta Gminy Jakub Dyrz, Sekretarz Gminy Danuta Paplacyk, Kierownik USC Bożena Solawa, Z-ca Kierownika USC Monika Zelek. Uroczystość Jubileuszową uświetnił Zespół „Orawianie”.

Bożena Solawa

**Lista Jubilatów
- 50 lat małżeństwa**

1. Anna i Alojzy Bandyk
2. Irena i Ignacy Bandyk
3. Bronisława i Albin Białoń
4. Irena i Franciszek Janowiak
5. Emilia i Ignacy Karkoska
6. Maria i Franciszek Karlak
7. Irena i Wendelin Klapisz
8. Aniela i Stefan Kobroń
9. Anna i Ignacy Kozak
10. Anna i Wiktor Kramarz
11. Krystyna i Mateusz Małkowsy
12. Genowefa i Jan Martyniak
13. Maria i Jan Michalak

14. Maria i Stefan Michalak
15. Hermina i Karol Owsiak
16. Irena i Piotr Pajkos
17. Bronisława i Augustyn Pakos
18. Anna i Czesław Palej
19. Wilma i Eugeniusz Plaszczyk
20. Ewa i Stefan Płotek
21. Karol i Wilma Polaczek
22. Hermina i Andrzej Simala
23. Karolina i Franciszek Simalczyk
24. Maria i Ignacy Skoczyk
25. Emilia i Eugeniusz Spyrka
26. Irena i Władysław Tkaczyszyn

**Lista Jubilatów
- 60 lat małżeństwa**

1. Hermina i Karol Żurek
2. Rozalia i Władysław Wróbel
3. Wilhelmina i Antoni Klapisz
4. Wilhelmina i Antoni Janowiak
5. Wilma i Emil Karkoszka
6. Julia i Albin Stopiak
7. Joanna i Jan Janowiak
8. Maria i Wendelin Jazowscy
9. Maria i Ignacy Michalak
10. Aniela i Wendelin Gąbarczyk

*Bożena Solawa
Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego
foto: Bronek Kowalczyk*

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WÓJTA GMINY LIPNICA WIELKA OD 29 MARCA 2019 ROKU DO 17 KWIETNIA 2019 ROKU

Zarządzenia:

- brak zarządzeń w okresie sprawozdawczym
- Spotkania i konferencje:
 - ok 50 spotkań z mieszkańcami w Urzędzie Gminy oraz w terenie
 - 1 spotkanie z Sołtysami
 - udział w Europejskim Kongresie Samorządów w Krakowie
 - udział w spotkaniu z Panią Beatą Szydło w Jabłonce
 - spotkanie w Urzędzie Marszałkowskim dotyczące kompleksowego badania ruchu
 - spotkanie z komisją i mieszkańcami w terenie w każdym sołectwie w celu inwentaryzacji dróg
 - spotkanie z prezesem spółki Rozetti w celu współpracy na płaszczyźnie pozyskiwania środków unijnych i wewnętrznych oraz wdrożenia aplikacji turystycznej na terenie naszej gminy
 - spotkanie z przedstawicielami województwa i Wojewódzkiej Komendy Policji na drodze wojewódzkiej w Lipnicy Wielkiej
 - spotkanie z przedstawicielami Tauron Serwis w celu negocjacji ceny obsługi infrastruktury oświetleniowej
 - spotkanie w terenie-inwentaryzacja koryta rzecznego z przedstawicielami Wód Polskich
 - spotkanie z Panem Markiem Wierzbą w celu omówienia możliwości dofinansowań z Urzędu Marszałkowskiego
 - spotkanie z Zarządem Małopolskiej Izby Rolniczej w celu omówienia współpracy przy wyborach do Małopolskiej Izby Rolniczej
 - udział w spotkaniu wyborczym Euroregion Tary w Łopusznej
 - spotkanie z Dyrektorami Szkół oraz z Komisją Oświaty w celu omówienia zasad funkcjonowania szkół oraz określenia priorytetów
 - spotkanie z przedstawicielami gmin partnerskich ze Słowacji w celu omówienia dalszej współpracy,
 - spotkanie z Wójtem Gminy Ochotnica Dolna w celu wymiany doświadczeń
 - spotkanie z Panem Romanem Latoniem w celu współpracy przy realizacji projektów
 - udział w seminarium informacyjnym dotyczącym oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej
 - udział w konferencji „Zabezpieczenie potrzeb komunikacyjnych”
 - udział w Forum Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast w Krakowie dotyczące wykonania Raportu o stanie Gminy
 - spotkanie z przedstawicielami Caritas Archidiecezji

Poznańskiej w celu omówienia współpracy

Bieżące zadania:

- analiza możliwości zabezpieczenia budynków użyteczności publicznej w Centrum w wodę pitną
- podjęto działania w celu uzyskania pozwolenia na budowę sieci kanalizacyjnej
- przygotowujemy plan wymiany opraw oświetlenia ulicznego na ledowe (przy współpracy Tauron Serwis)
- przy współpracy z mieszkańcami wyremontowano i zamontowano kilkanaście przepustów, rowów i dróg
- prowadzimy audyt ubezpieczeń w Gminie i jednostkach podległych
- działania w celu pozyskiwania ankiet od mieszkańców dotyczące gazyfikacji Gminy
- przygotowujemy się do kontroli przyłączy kanalizacyjnych oraz kontroli wywozu ścieków z gospodarstw, które nie są podłączone do kanalizacji
- przygotowujemy się do audytu dotyczącego wywozu śmieci z terenu Gminy, który jest początkiem współpracy z innymi samorządami z terenu powiatu nowotarskiego jako reakcji na wzrost cen wywozu śmieci
- wydano Gminne Nowiny w wersji kolorowej i w większej ilości egzemplarzy
- przystąpiono do projektu „Aktywny Senior”

Spółecznie:

- Przegląd Palm Wielkanocnych
- Akcja sprzątnięcia Gminy Lipnica Wielka
- Orawski Festiwal Artystyczny
- Stypendia w szkole średniej w Lipnicy Wielkiej

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WÓJTA GMINY LIPNICA WIELKA OD 17 KWIETNIA 2019 ROKU DO 14 MAJA 2019 ROKU

Zarządzenia:

- Zarządzenie z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie powołania komisji konkursowej otwartego konkursu ofert dot. upowszechniania kultury fizycznej i sportu
- Zarządzenie z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dot. projektów statutów sołectw
- Zarządzenie z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert dot. upowszechniania kultury fizycznej i sportu
- Zarządzenie z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu obejmowania przedsięwzięć Patronatem Wójta Gminy Lipnica Wielka
- Zarządzenie z dnia 13 maja 2019 r. w sprawie ogłoszenia

konkursu na Dyrektora Szkoły Podstawowej Nr 1

- Zarządzenie z dnia 13 maja 2019 r. w sprawie ogłoszenia konkursu na Dyrektora Szkoły Podstawowej w Kiczorach
- Zarządzenie z dnia 13 maja 2019 r. w sprawie ogłoszenia konkursu na Dyrektora Przedszkola Publicznego w Lipnicy Wielkiej
- Zarządzenie z dnia 13 maja 2019 r. w sprawie ogłoszenia konkursu na Dyrektora Zespołu Szkół w Lipnicy Wielkiej

Spotkania i konferencje:

- ok 40 spotkań z mieszkańcami w Urzędzie Gminy oraz w terenie
- 1 spotkanie z Sołtysami
- 2 spotkania z przedstawicielami gmin partnerskich ze Słowacji w celu omówienia realizacji wspólnego projektu
- udział w XXXIII Zgromadzeniu Związku Gmin Wiejskich w Warszawie
- udział w konferencji naukowej w Lipnicy Wielkiej pt. „Dziecko z dysleksją w szkole”
- spotkanie z Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Nowym Targu
- spotkanie z Dyrektorem Babiogórskiego Parku Narodowego w celu omówienia trasy autobusowej Zawoja-Lipnica Wielka
- wizja w terenie z Powiatowym Zarządem Dróg w celu usytuowania pasów akustycznych
- spotkanie z osobami prowadzącymi gospodarstwa agroturystyczne w Przywarówce w celu przygotowania oznakowania atrakcji turystycznych
- spotkanie z panem Robertem Latoniem Nadleśniczym w celu omówienia współpracy przy realizacji projektu oraz omówienia bazy turystycznej w Przywarówce

Bieżące zadania:

- zakończono kurs dla strażaków z Gminy Lipnica Wielka (ponad 30) zdobywając uprawnienia I i II stopnia
- otrzymano dofinansowanie z FOGR-u na remont dróg gminnych w wysokości 101 473,00 zł
- otrzymano dofinansowanie na remont Remizy OSP w Murwanicy 47 556,00 zł
- realizujemy kilka projektów na częściową budowę kanalizacji do nowych inwestycji, nowych budynków (przygotowanie dokumentacji by w przyszłości móc realizować przyłącza)
- przy współpracy z mieszkańcami zamontowano i wyremontowano kilkanaście przepustów, rowów, wykonano kilka dróg tłuczniowych
- nawiązujemy współpracę międzynarodową: Węgry, Czech, Słowacja, a także współpracę partnerską na terenie kraju,
- planowana jest modernizacja terenu, gdzie odbywa się Święto Pasterskie, przy zaangażowaniu społecznym
- trwa kompleksowa modernizacja Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Lipnica Wielka

Społecznie:

- udział w XXX Przeglądzie Orkiestr Dętych w Jabłonce
- udział w „Święconym” Związku Podhalan z udziałem Pani Beaty Szydło w Szaflarach
- udział w Radzie Naukowej Babiogórskiego Parku Narodowego w Krakowie
- uroczystości 3-maja w Gminie Lipnica Wilka
- Benefis Doktora Jana Grygierczyka
- Jubileusz 50-lecia i 60-lecia Pożycia Małżeńskiego
- Konkurs Czytelniczy „Książka przyjacielem mym”
- Konkurs Nojpiyknijsy Gminny Moj

UCHWAŁY RADY GMINY LIPNICA WIELKA

Lp.	Numer Uchwały	Data	W sprawie
KWIECIEŃ			
41	VII/41/2019	17.04.2019	zarządzenia wyborów Sołtysów oraz wyborów Członków Rad Sołeckich w Gminie Lipnica Wielka
42	VII/42/2019	17.04.2019	wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy nieruchomości, na czas oznaczony do 3 lat, z dotychczasowym dzierżawcą, której przedmiotem jest ta sama nieruchomość, w trybie bezprzetargowym.
43	VII/43/2019	17.04.2019	przyjęcia sprawozdania Wójta Gminy Lipnica Wielka za 2018 rok z realizacji Programu Współpracy Gminy Lipnica Wielka z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
MAJ			
44	VIII/44/2019	14.05.2019	uchwalenia Statutów Sołectw w Gminie Lipnica Wielka
45	VIII/45/2019	14.05.2019	weszań do usunięcia naruszenia prawa złożonych przez A.K. i M.K., M.T. i D.S. z dnia 09 kwietnia 2019r. (wg daty wpływu) w związku z podjętą uchwałą Rady Gminy Lipnica Wielka nr V/27/2019 z dnia 25 marca 2019r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych.

(A.Z)

ZARZĄDZENIE NR 10/2019 WÓJTA GMINY LIPNICA WIELKA Z DNIA 30 KWIEŚNIA 2019 R.

w sprawie: **rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego gminy Lipnica Wielka w 2019 roku z zakresu: Wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu w gminie Lipnica Wielka w 2019 roku.**

Na podstawie art. 30 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 i pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506), art. 4 ust. 1, pkt. 17 oraz art. 11, art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 688) oraz na podstawie uchwały Nr II/11/2018 Rady Gminy Lipnica Wielka z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia **Programu Współpracy Gminy Lipnica Wielka z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami na 2019 rok**, zarządzam co następuje:

§ 1

- Zatwierdzam rozstrzygnięcie otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego gminy Lipnica Wielka w 2019 roku z zakresu: "Wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu w gminie Lipnica Wielka w 2019 roku".
- Środki publiczne w wysokości **40 000,00 zł** postanawiam przyznać na realizację w/w zadań według załącznika nr 1 do niniejszego Zarządzenia.

§ 2

- Udzielenie dotacji zostanie potwierdzone stosowną umową.
- Podpisanie umowy odbędzie się w Urzędzie Gminy Lipnica Wielka, pokój nr 2.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 10/2019
Wójta Gminy Lipnica Wielka
z dnia 30 kwietnia 2019 r.

Po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu **Wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu w gminie Lipnica Wielka w 2019 roku** dokonano wyboru ofert zgodnie z poniższym wykazem:

Lp.	Nazwa oferenta	Kwota wnioskowana	Kwota przyznana
1	Klub Sportowy Babia Góra	40 000,00 zł	27 000,00 zł
2	Stowarzyszenie Gdzie Dwóch albo Trzech w Lipnicy Wielkiej	7 000,00 zł	4 500,00 zł
3	Klub Sportowy Beskid	10 500,00 zł	3 000,00 zł
4	Uczniowski Klub Sportowy „Orawska Szkoła Karate”	12 488,20 zł	4 000,00 zł
5	Uczniowski Klub Sportowy „Tworzymy Sport I Rekreację Orawa”	8 000,00 zł	1 500,00 zł

APEL WÓJTA GMINY: ZADBAJMY WSPÓLNIE O PIĘKNĄ I CZYSTĄ LIPNICĘ

Wójt Gminy Lipnica Wielka przypomina właścicielom i użytkownikom gruntów na terenie gminy Lipnica Wielka o obowiązku wykaszania traw i niszczenia chwastów na swoich nieruchomościach a przede wszystkim na działkach budowlanych.

Zachwaszczone grunty stanowią zagrożenie dla upraw rolniczych, ogrodniczych oraz dla mieszkańców, gdyż są siedliskiem szkodników glebowych, gryzoni, kleszczy, ślimaków a także coraz częściej pojawiających się węży (także żmij). Ponadto wysiew chwastów z zaniedbanych terenów stanowi dużą uciążliwość dla gruntów sąsiednich.

Obowiązek zwalczania chwastów wynika z ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Informujemy ponadto, iż w sytuacji, gdy zachwaszczona i zarosnięta działka przyczyni się do zwiększenia zagrożenia pożarowego, zaniechanie obowiązku wykaszania działki może również rodzić odpowiedzialność karną na podstawie art. 82 Kodeksu Wykroczeń, jak również być podstawą nałożenia mandatu karnego.

W trosce o estetyczny wygląd gminy Lipnica Wielka, środowisko rolnicze oraz bezpieczeństwo przeciwpożarowe zwracamy się z prośbą o bieżące wykaszanie traw i chwastów. **Zadbajmy wspólnie o piękną i czystą Lipnicę!**

Mateusz Lichosy
Wójt Gminy Lipnica Wielka

WYNIKI WYBORÓW NA SOŁTYSÓW I DO RAD SOŁECKICH

W dniu 16 czerwca 2019 roku w Gminie Lipnica Wielka przeprowadzono Wybory na Sołtysów i Członków Rad Sołeckich. Poniżej przedstawiamy Państwu wyniki. Szczegółowe informacje znajdują się w protokołach zamieszczonych przy każdym z sołectw.

Frekwencja w wyborach wyniosła:

Gmina - 20,35%
Kiczory - 30,95%
Murowanica - 27,15%
Centrum - 13,22%
Skoczycy - 9,45%
Przywarówka - 29,33%

Na Sołtysów zostali wybrani:

Kiczory - Kowalczyk Henryk
Murowanica - Pindziak Franciszek
Centrum - Kwak Jan
Skoczycy - Kościelak Marek
Przywarówka - Karkoszka Józef

Do Rad Sołeckich wybrani zostali: Kiczory

Antałczyk Władysław
Limanówka Tadeusz
Dunajczan Grzegorz Jan
Wójciak Andrzej
Bartos Henryk
Karkoszka Marcin
Wojtusiak Jan

Murowanica

Janowiak Danuta
Wesołowski Władysław
Jurczak Karol
Kmieciak Leszek
Karlak Tadeusz
Janowiak Emilia
Marmuła Wincenty

Centrum

Lichosyt Eugeniusz
Surowczyk Adam
Mikłusiak Adam
Scechura Lidia

Magiera Ewa
Kudzia Andrzej
Dziubek Ryszard

Skoczycy

Bandyk Łukasz
Węgrzyn Aleksander
Smreczak Agnieszka
Kucek Teresa
Lichosyt Anna
Pażucha Adrian
Machajda Eugeniusz

Przywarówka

Bandyk Zdzisław
Ogórek Stanisław
Węgrzyn Marcin
Węgrzyn Stanisław
Machajda Jan
Kramarz Krzysztof
Falatova Grażyna

oprac. Danuta
Papłaczek
Sekretarz Gminy
Lipnica Wielka

WYNIKI WYBORÓW DO EUROPARLAMENTU 2019 W GMINIE LIPNICA WIELKA

w dniu 26.05.2019 roku odbyły się wybory do Parlamentu Europejskiego.

Mieszkańcy naszej gminy licznie udali się w tym dniu do lokali wyborczych, **frekwencja** w Gminie Lipnica Wielka wyniosła **44.23%**.

Największe Poparcie uzyskał KW PIS osiągając wynik **83,31%**,
następne w kolejności wyniki osiągnęły KKW KOALICJA EUROPEJSKA - **7,54%**,
KWW KUKIZ'15 - **4,20%**,
KWW KONFEDERACJA - **2,68%**,
KW WIOSNA - **1,26%**,
KKW POLEXIT - **0,46%**,
KKW LEWICA RAZEM - **0,35%**,
KWW POLSKA FAIR PLAY - **0,20%**

opr. Bożena Solawa

mDOKUMENTY - POTWIERDZAJ TOŻSAMOŚĆ SMARTFONEM

mDokumenty

mDokumenty - to nowa usługa cyfrowa, która pozwala na użycie telefonu komórkowego zamiast zwykłych dokumentów. Usługa jest dobrowolna — można, ale nie trzeba używać mDokumentów. mDokumenty nie zastępują też zwykłych dokumentów, stanowią bowiem ułatwienie, gdyż telefon zazwyczaj mamy przy sobie.

Potwierdź tożsamość smartfonem

Chcesz sprawdzić tożsamość innej osoby lub potwierdzić swoją? Możesz to zrobić za pomocą darmowej aplikacji mObywatel na smartfon — wszędzie tam, gdzie do potwierdzenia tożsamości wystarczy dokument ze zdjęciem, na przykład na poczcie, w sklepie, punkcie usługowym. Nawet gdy masz stłuczkę lub podpisujesz z kimś umowę. Z aplikacji skorzystasz również w sklepach i punktach usługowych, które posługują się mWeryfikatorem. Pobierz aplikację i sprawdź, jak działa usługa mTożsamość.

Jak załatwić sprawę

mObywatel to oficjalna rządowa aplikacja na smartfony. Jest bezpłatna. Dzięki niej masz szybki dostęp do elektronicznych dokumentów i usług. Potrzebujesz pomocy technicznej? Masz kłopot z aplikacją? Zadzwoń pod numer (+42) 253 54 74 od poniedziałku do piątku, z wyjątkiem świąt, w godzinach 7.00-18.00.

Czym jest mTożsamość

mTożsamość to usługa dostępna w rządowej aplikacji mobilnej mObywatel. Pobierzesz ją bezpłatnie na swój telefon. By ją aktywować, potrzebujesz profilu zaufanego — jeśli go nie masz, załóż online.

Więcej informacji na stronie:

<https://obywatel.gov.pl/dokumenty-i-dane-osobowe/mdokumenty-potwierdzaj-tozsamosc-smartfonem>

WYBORY DO RAD POWIATOWYCH MAŁOPOLSKIEJ IZBY ROLNICZEJ

28 lipca 2019 roku odbędą się kolejne wybory do izb rolniczych. Wszyscy płatnicy podatku rolnego, posiadający czynne prawo wyborcze, będą wybierali swoich przedstawicieli w gminie.

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie Małopolskiej Izby Rolniczej <https://mir.krakow.pl/> lub w Urzędzie Gminy Lipnica Wielka, pokój nr 2 tel. 18 26 345 95 wew. 14.

Dokumenty dla kandydatów na członków Rady Powiatowej Małopolskiej Izby Rolniczej

Kandydatem na członka rady powiatowej izby rolniczej może być wyłącznie członek tej izby, znajdujący się w spisie uprawnionych do głosowania w okręgu wyborczym, w którym kandyduje.

Zgłoszenia do komisji okręgowej dokonuje osobiście kandydat lub pisemnie upoważniona przez niego osoba.

Zgłoszenie kandydata powinno zawierać:

- imię/imiona, nazwisko, datę urodzenia i miejsce zamieszkania kandydata oraz oznaczenie okręgu, do którego następuje zgłoszenie kandydata, a w wypadku osoby prawnej- ponadto nazwę i adres siedziby tej osoby prawnej,

Do zgłoszenia załącza się:

- listę co najmniej 50 członków danej izby rolniczej, posiadających prawo wyborcze w okręgu wyborczym, w którym dokonane jest zgłoszenie, a w okręgu wyborczym,
- pisemne oświadczenie kandydata o zgodzie na kandydowanie w danym okręgu wyborczym,
- pisemne upoważnienie do dokonywania zgłoszenia, podpisane przez kandydata, z oznaczeniem imion, nazwiska i adresu zamieszkania oraz numer i seria dowodu osobistego osoby upoważnionej do dokonywania zgłoszenia, jeżeli zgłoszenia dokonuje osoba upoważniona przez kandydata,
- zgodę kandydata oraz osoby zgłaszającej na przetwarzanie danych osobowych.

Zgłoszenie każdego kandydata dokonywane jest odrębnie. Kandydować można tylko w jednym okręgu wyborczym.

KANDYDATÓW MOŻNA ZGŁASZAĆ DO DNIA 5 LIPCA

Wymagane dokumenty można otrzymać w siedzibie Urzędu Gminy Lipnica Wielka w godzinach pracy Urzędu. Dokumenty możliwe również do pobrania ze strony internetowej Małopolskiej Izby Rolniczej (mir.krakow.pl).

Wszelkich dodatkowych informacji kandydatom udziela pełnomocnik do spraw przeprowadzenia wyborów w Lipnica Wielka.

źródło: www.lipnicawielka.pl

PAN LUDWIK MŁYNARCZYK W „TYGODNIKU PODHALAŃSKIM”

Z przyjemnością informujemy Państwa, iż jednym z najnowszych wydań „Tygodnika Podhalańskiego” w znanym cyklu „Twardy jak skała. Portrety polskich górali” nr 53 Fotografa Bartłomieja Jureckiego pojawia się sylwetka Płanetnika z Kiczor - Ludwika Młynarczyka.

Zachęcamy do przeczytania ciekawego życiorysu tego wielkiego człowieka, muzykanta, regionalisty i nauczyciela, mieszkańca Kiczor, rodem z Tyłmanowej.

„Twardy jak skała. Portrety polskich górali” nr 53 Płanetnik

Szedł do Kiczor w odświętnych butach na podeszwie z bydłowej skóry. Zanim pokonał 14 kilometrów z Jabłonki, lakierki nadawały się do kosza. Wcale się tym nie przejął - nie miał zamiaru wracać...

Dla jednych Kiczory to był przysiółek gdzieś za lasami pod Babią Górą - zapomniany przez Boga i ludzi. Dla Ludwika to była kraina, gdzie wystarczy uchylić okno, by posłuchać orawskiej muzyki, gdzie dzieci w szkole mówią śpiewną orawską gwarą i zanim pójdą do spowiedzi, przybiegną cmoknąć nauczyciela w rękę na przeprosiny.

Swoje nauczycielskie wykształcenie Ludwik traktował jak powołanie. Do dziś się egzaltuje, gdy mówi o początkach w zawodzie. A przecież miał pasać krowy gdzieś na wysokim „brzyzku” w rodzinnej Tyłmanowej - taką przyszłość widzieli dla niego rodziciele. Widzieli w nim gospodarza, który przejmie prowadzenie rodzinnej gazdówki. Ludwik miał jednak inne plany. Zapatrzył się trochę na starszą siostrę, która chciała się kształcić i poszła do zakopiańskiego Liceum Pedagogicznego. Ludwik nie miał odwagi powiedzieć o swych planach rodzicom. Na egzaminy wstępne wymknął się ukradkiem. Wcześniej podwędził z domu kawał owczego sera, który bez większych trudności spieniężył na targu w Krościenku. Zarobek z ledwością wystarczył na autobus do Miasta, a stamtąd na kolejowy bilet do Zakopanego.

- Ale byłem zestresowany. Pierwszy raz w życiu jechałem autobusem, pociągami zresztą też - wspomina dziś dostoyny starszy pan osiemdziesięciu wiosen. Na egzaminy dotarł haniebnie spóźniony. Gramatyka i rachunki poszły mu doskonale, ale tak naprawdę do przyjęcia do szkoły skłoniła komisję Ludwikowa gra na skrzypcach.

Nauka w liceum, zdobycie matury i nauczycielskiego fachu było dla chłopaka z zagubionego w Gorcach Kotelnicy - epokową wręcz zmianą, gigantyczną nobilitacją skłoną niejednemu młokosowi poprzewracać w głowie.

Ludwik był jednak poukładany. Nie zapomniał, co oznacza ciężka praca. Dzień kończył i zaczynał pacierzem. A w naturze miał jakieś takie instynktowne przywiązanie do prawdy. W czasach stalinowskich to kariery wcale nie ułatwiało...

- Podczas pierwszego spotkania kierownik mnie poinformował, że szkoła w Kiczorach jest świecka, dlatego nie ma tu miejsca na krzyże i lekcje religii. Nauczyciel nie może ulegać wpływom kościoła, za to powinien pamiętać, że Polska zawdzięcza bardzo dużo Związkowi Radzieckiemu.

Patetyczną, partyjną przemowę Ludwik puścił mimo uszu, za to informacje o miejscu swej nowej pracy wylał chciwie. Szkoła numer pięć miała dwa dydaktyczne pomieszczenia na parterze i mieszkanie na piętrze, które zajmował kierownik z rodziną. W budynkach gospodarczych szef placówki trzymał kury i świnie. W szkole nie było prądu. Zajęcia były łączone. Przerwa w lekcjach była jak kierownik palił papierosa i spacerował po korytarzu. Gdy rzucał peta w kąt - dzieci wracały do klasy. Ludwik miał pracować 36 godzin tygodniowo i nauczać: historii, geografii, wychowania fizycznego i śpiewu.

- Do szkoły uczęszczały dzieci z Kiczor, ale też z Lipnicy Wielkiej i Lipnicy Małej. Najstarszy uczeń był z rocznika 45, zaledwie pięć lat młodszy ode mnie - wspomina pan Ludwik.

Dla przeciętnego absolwenta liceum pedagogicznego, skierowanie do pracy w Kiczorach byłoby zesłaniem. Dla Ludwika ten zapomniany przysiółek był ziemią obiecana. - Wiele się nauczyłem o Orawie od mojego szkolnego kolegi Andrzeja, który stąd pochodził. Szczególnie urzekła mnie jego gwara, taka śpiewna, łagodna, zupełnie inna od naszej Tylmanowskiej. No i przyspiewki, których się u nas nie słyzało - zamyśla się pan Ludwik.

Pierwsze wrażenia? Nie było szosy w Kiczorach. Po nieutwardzonej drodze przejechał co najwyżej wóz o okutych żelazem kołach, zaprzężony w krowę lub wołu. Nie było tu prądu. Najbogatszy gazda miał młyn i piłę tarczową napędzaną siłą wody. Wyrabiał gonty.

W niedzielę do kościoła ludzie chodzili boso. Obuwali się przed wejściem. Mieli za to wielki szacunek dla: księdza, sołtysa i... nauczyciela.

Ludwik niemal natychmiast zżył się z tą niewielką społecznością. Pomogły mu jego wiejskie korzenie. - Kiedyś jednemu z gazdów naklepałem kosę. Był w szoku. Innym razem pomogłem przy sianokosach. Ludzie widzieli mnie w kościele. A jak zacząłem dzieciakom w szkole przygrywać na skrzypcach po góralsku - wszelka nieufność stopniała. Władza komunistyczna przysłała nam nauczyciela, który gra po naszymu - ludzie nie mogli wyjść z podziwu.

Ale częściej z podziwu nie mógł wyjść Ludwik. Zbliżał się odpust 18 października. Krótco przed tą datą młodego nauczyciela odwiedzała cała pielgrzymka uczniów. Każdy podawał rękę, niektórzy próbowali nawet cmoknąć dłoń nauczyciela, przed czym ten się skutecznie bronił. To miał być gest przeprosin przed odpustową spowiedzią.

- To się strasznie kierownikowi szkoły nie spodobało. Dąsał się, że nauczyciel to nie biskup ani ksiądz. Przypominał, że szkoła ma być świecka. Specjalnie się tym gderaniem nie przejmowałem. Nadal brałem udział w uroczystościach kościelnych. Proboszcz był zadowolony, że się trafił nauczyciel, co

ma Boga w sercu.

Już w pierwszym roku swej pracy Ludwik zaczął formować z najbardziej uzdolnionych muzycznie uczniów orawską muzykę. Talent przybysza docenili też starsi. Okoliczni muzykanci szybko dostrzegli, że nauczyciel jest bardzo zdolnym muzykantom. Każdy grajek stawiał sobie za punkt honoru, żeby zagrać z Ludwikiem. Koniec końców przy szkole powstał zespół regionalny.

- Na andrzejki już śpiewali i tańczyli: polki, czardasze, walczyki. To były prawdziwe andrzejki z prawdziwymi wróżkami. Wykorzystałem to wiele lat później podczas Międzynarodowego Festiwalu Folkloru Ziemi Górskich, gdzie właśnie wróżby andrzejkowe odtworzył zespół Emila Miki z Lipnicy Wielkiej.

Już po kilku miesiącach życia w Kiczorach Ludwik poczuł się na nowym miejscu tak pewnie, że zaczął na poważnie myśleć o ożenku. Siostra nauczycielka pracująca w pobliskiej Zubrzycy - próbowała wyswatać go z jedną ze swoich koleżanek. Gospodyni, u której nauczyciel wynajmował mieszkanie, widziała go w związku ze swoją wnuczką.

A Ludwikowi wpadła w oko Marysia. Zobaczył ją jak szmatę płukała w potoku: długie czarne włosy, ładne nogi. W pewnym momencie miotła dziewczyny wpadła do wezbranego potoku i odpłynęła z nurtem. Ludwik ruszył na pomoc i kilkadziesiąt metrów dalej wyłowił narzędzie. Młodzi od razu wpadli sobie w oko. W podzięce za uratowanie miotły Ludwik został zaproszony na herbatę. Niedługo później były zrękowiny, plany na wspólne życie. Przyszły też przyobiecał młodym plac pod budowę domu... A tu nagle przyszło na adres Ludwika wezwanie do odbycia dwuletniej służby wojskowej.

- Nie wszyscy patrzyli przychylnie na nasz związek. Marysia była wiejską dziewczyną, a ja nauczycielem. To były jeszcze czasy piętnowania takich mezaliansów - wspomina ze śmiechem pan Ludwik. Przypomina sobie, jak się musiał ze swych matrymonialnych zamierzeń tłumaczyć w Wydziale Oświaty. Rodzina Marysi też miała wątpliwości.

- Tylko obiecaj, że jej nie zostawisz - domagał się jednoznacznych deklaracji przyszy teść Ludwika.

Bilet do wojska był całkowitym zaskoczeniem. Komisja poborowa zakwalifikowała Ludwika do trzeciej kategorii. Z takim orzeczeniem się zwykle do służby nie szło. Dlaczego młody nauczyciel został powołany w szeregi Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego - można się tylko domyślać. Prawdopodobnie chodziło o wyprostowanie mu moralnego kręgosłupa. Ludwik miał pojechać we wciąż niespokojne Bieszczady, gdzie nadal aktywnie przypominała o sobie Ukraińska Powstańcza Armia... Choć nikt z bliskich nie wierzył, że związek Ludwika i Marysi przetrwa „wojenną” próbę - dwa lata później świeżo upieczony cywil Ludwik pierwsze swe kroki skierował do chałupy narzeczonej w Kiczorach.

Wrócił z wojska w 1963 r., a rok później, 13 stycznia odbył się ślub. Później zapanowała proza życia. Budowa domu, granie po weselach. W tym samym roku przysłała na świat pierwsza córka - Danuta.

Kapela, stworzona przez Ludwika, odnosiła coraz większe sukcesy. Jemu samemu też właściwie nic nie brakowało poza... pieniędzmi. - Ciężko było wyżyć z nauczycielskiej pensji i jeszcze budować dom. Rodzice trochę pomagali, ale i tak było ciężko. Wpadałem na różne pomysły. Zbierałem na ten przykład grzyby. Za dwa kilo prawdziwków

można było dostać nawet 2 tysiące, a moja pensja to było jakieś 500 zł.

W latach sześćdziesiątych ogólnopolska prasa rolnicza ogłaszała konkursy na różne teksty traktujące o bieżących problemach. Nagrody były naprawdę atrakcyjne. Maszynę do szycia młodzi małżonkowie dostali za tekst Ludwika „Jak ułatwiamy prace kobietom”. Wygraną za artykuł o tym, jak to GS pomaga w rozwoju rolnictwa, była koparka, którą Młynarczykowie natychmiast spieniężyli. - W jednym roku wygrałem 6 konkursów. To był pieroński zastrzyk gotówki - wspomina ze śmiechem pan Ludwik.

Oprócz dorobku, Ludwik angażował się we wszelkie społeczne inicjatywy. Oczywiście, na pierwszym miejscu było muzykowanie. O Muzyce Ludwika Młynarczyka zrobiło się głośno w całej Polsce. Były występy w telewizji, udział w festiwalach i państwowych uroczystościach. Ludwik angażował się w elektryfikację, budowę remizy, zespół harcerski, w swojej szkole założył grupę teatralną i Kapelę Heródki. W dodatku przez kilka lat był w Kiczorach sołtysem. Takie zaufanie do przybysza „z Polski” było ewenementem i świadczyło, że lokalna społeczność ostatecznie uznała, że Ludwik jest „swoj”.

Jednak, że nie samym: chlebem, nauczaniem i muzykowaniem żyje człowiek - nieliczne wolne chwile Ludwik poświęcał jeszcze jednej nietuzinkowej pasji - przepowiadaniu pogody.

Z tego powodu w Kiczorach przylgnęło do niego miano „Płanetnika”. Dla Ludwika przepowiadanie aury jest naturalne. W krew weszły mu obserwacje zwierząt, roślin, zjawisk. Każde może być przesłanką pozwalającą przygotować prognozę. Takie kury, co to wczesnie idą spać, albo kogut drący się wniebogłose na grzędzie, iskrzące się węgle w piecu, liście bukowe, igły jodłowe, cebula albo Babia Góra, zwana przez miejscowych „Babką”. Święci też pomagają w przepowiadaniu pogody. Święty Jan na ten przykład przewiduje zimą. Jeśli jest ciepły, to w Boże Narodzenie przymrozi. Święta Łucja dla odmiany nadchodzące lato prognozuje. Tegoroczne... będzie niestabilne, czasami chłodne, czasem upalne, a czasem deszczowe. - To żadna wiedza tajemna. Tata mi wszystko pokazywał, resztę czytałem z książek...

- Ale czy ja jestem twardy jak skała... No nie wiem. Ostatnio trochę biduję. Zdrowie szwankuje - zastanawia się wcale nie na żarty Płanetnik z Kiczor. - Jak ty nie jesteś twardy jak skała, to kto jest - wtrąca z przekonaniem Ludwikowa córka.

tekst: © Marek Kalinowski
foto: © Bartłomiej Jurecki
www.jurecki.com

Przedruk z Tygodnika
Podhalańskiego Nr 23/1522 z dnia 6
czerwca 2019 roku

Wójt Gminy Lipnica Wielka
Mateusz Lichosyt

zaprasza na

WAKACYJNY TURNIEJ TENISA ZIEMNEGO

Zapisy przyjmowane będą do dnia 7 lipca
u animatorów na „Orliku” w Murowanicy
lub pod nr telefonu: 669 484 668
Koordynator: Sławomir Skoczyk

można wysłać SMS o treści:
„imię, nazwisko, chcę wziąć udział w turnieju”

LICZBA MIEJSC OGRANICZONA

#NIEROZERWALNI

KAMPAANIA SPOŁECZNA DLA RODZIN JAK ROZMAWIAĆ Z NASTOLATKIEM?

- Dojrzewanie to okres, kiedy fizjologia najbardziej daje się człowiekowi we znaki – mówi dr Irena Grochowska z Instytutu Ekologii i Bioetyki UKSW. – Następuje nagły wzrost produkcji hormonów, które wpływają znacząco na samopoczucie, a tym samym na zachowanie młodego człowieka. U dziewcząt zmienne działanie hormonów powoduje nadwrażliwość i wzmożone napięcie. Mogą stać się bardziej skore do płaczu, marudne i emocjonalnie rozchwiane. U chłopców znacząco zwiększa się poziom testosteronu, czyli hormonu walki i agresji. Może to spowodować pojawienie się zachowań ryzykownych, skłonność do rywalizacji i wdawania się w bójki. W wychowaniu szczególnie ważne jest, żeby umieć dziecko chwalić, dostrzegać jego mocne strony. Zwłaszcza że często pod pozornym pancierzem kryje się delikatna osoba potrzebująca rodzicielskiej akceptacji, której tożsamość i poczucie wartości wciąż się kształtują.

Oto kilka dobrych rad jak skutecznie rozmawiać z nastolatkiem:

- Jako rodzicie działajcie w zgranym duecie. Musicie się wspierać, mieć podobne zdanie na daną sprawę, nie zaprzeczać sobie w krytycznym momencie.
- Wytyczajcie granice zakazami. Dzięki temu dziecko będzie czuło się bezpiecznie, Rozsądne zakazy, wytłumaczone dziecku, dają mu sygnał, jak zorganizowany jest świat i jak sobie w nim radzić.
- Kiedy dziecko zrobi coś złego nie podnoście od razu głosu! Przemoc to najgorsza rzecz, jaką możecie wyrządzić swojemu dziecku. Zabija poczucie własnej wartości na długo. Mówcie spokojnie, zdecydowanym tonem, wyjaśniajcie, co było złego w zachowaniu dziecka, żeby uświadomiło sobie swoje przewinienie i ochłonęło.
- Karajcie dziecko adekwatnie. Np. kiedy dziecko kogoś obrazi lub skrzywdzi, powinno go przeprosić publicznie i zrobić dla niego coś dobrego. Odbierajcie przywileje a nie godność i poczucie wartości.
- Mówcie o emocjach. Stwierdzajcie, pytajcie, szukajcie potwierdzenia i zrozumienia emocji przez dziecko. Mówienie o nich oswaja je i pomaga sobie z nimi radzić.
- Pokazujcie inne sposoby rozładowania niż agresja czy krzyk. Wybuch złości może zamienić się w zabawę i śmiech, dzięki czemu dziecko zapomni o powodzie zdenerwowania i z czasem nauczy się, że nie ma sensu złościć się przez niektóre rzeczy.
- Zapraszajcie dziecko do wspólnych zajęć w domu, które uczą współodpowiedzialności za opiekę nad mieszkaniem, a także samodzielności i bycia pomocnym.

To tylko kilka zasad, z których jako rodzice możemy skorzystać, dopracowując swój styl wychowania. Każdy robi to na własny sposób, ale ważne, by robić to świadomie i konsekwentnie. Dzięki temu nasze dzieci zamienią się kiedyś w fajnych młodych ludzi, pełnych empatii i świadomych własnej wartości. Zachęcamy do zapoznawania się z pozostałymi artykułami o budowaniu więzi rodzinnych na stronie internetowej kampanii Nierozewalni www.nierozewalni.org.pl

Opracowała Agnieszka Stopiak – pracownik socjalny OPS w Lipnicy Wielkiej na podstawie materiałów edukacyjnych kampanii społecznej dla rodzin Nierozewalni.

RAZEM PRZECIW PRZEMOCY

- Przemoc wobec osoby bliskiej bardzo rzadko ma charakter jednorazowy, a z biegiem czasu staje się coraz gwałtowniejsza i bardziej dotkliwa - podkreśla rzecznik Komendy Powiatowej Policji w Nowym Targu. - Życie w sytuacji stresu, strachu, braku poczucia bezpieczeństwa, w poniżeniu, czy bezradności pociągają za sobą ogromne konsekwencje. Dlatego w pomocy ofiarom bardzo ważna jest współpraca służb, instytucji i organizacji pozarządowych. Coraz częściej ofiary nie wstydzą się szukać pomocy i chętniej zwracają się do instytucji z prośbą o wsparcie. Niestety zdarza się, że osoba doznająca przemocy boi się składać zawiadomienia o przestępstwie i zeznać przeciwko oprawcy. Nic dziwnego, bo są to bardzo trudne i osobiste problemy. Nic jednak nie usprawiedliwia aktów przemocy. Brak reakcji i kary tylko rozzuchwala sprawcę. Dlatego należy szukać pomocy i nie wstydzić się o nią prosić. Tylko stanowcza postawa ofiary, która podejmuje decyzję o współpracy, może przerwać krąg przemocy i uwolnić się od cierpienia. Nie bądźmy również obojętni na przemoc wobec innych. Reagujmy, jeżeli jesteśmy świadkami czyjejs krzywdy, bo możemy niejednokrotnie zapobiec tragedii-dodaje.

źródło: oprac. KPP Nowy Targ
- Przedruk za www.podhale24.pl

Warto o tym pamiętać i szukać pomocy, aby powstrzymać przemoc w rodzinie. Dlatego zapraszamy osoby zainteresowane do **Punktu Informacji Wsparcia i Pomocy dla Rodzin** (budynku Remizy OSP Centrum pok. 7) według następującego harmonogramu:

- 1) **Psycholog** - drugi wtorek miesiąca w godz. 15.00-18.00 po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z pracownikiem socjalnym tel. 18 26 349 90, 607819667
- 2) **Terapeuta uzależnień** - pierwszy i trzeci poniedziałek miesiąca w godz. 13.00-15.00
- 3) **Pracownicy socjalni** przyjmują w Ośrodku Pomocy Społecznej codziennie w godzinach pracy tj. 7.30- 15.30.
- 4) **„Niebieska Linia”** bezpłatny tel. 800 120 002 czynny całą dobę przez 7 dni w tygodniu

Agnieszka Stopiak

REALIZACJA PROJEKTU SOCJALNEGO „AKTYWNY SENIOR”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnicy Wielkiej realizuje projekt socjalny „Aktywny Senior”. Jest on skierowany do osób w wieku 60+ z terenu Gminy Lipnica Wielka. Głównym celem projektu jest aktywizacja i edukacja osób starszych, promowanie zdrowego stylu życia, podtrzymywanie zainteresowań kulturą poprzez warsztaty tematyczne i wycieczki edukacyjne.

Pierwsze inauguracyjne spotkanie z grupą 21 seniorów odbyło się 10 kwietnia 2019 r. w Domu Ludowym w Lipnicy Wielkiej z udziałem Pana Jakuba Dyrca – Zastępcy Wójta oraz Pani Grażyny Lach – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej. Warsztaty „Zdrowe odżywianie Seniora” przeprowadziła dietetyk Pani Alicja Gałka, która w części teoretycznej warsztatów uświadamiała seniorów jak ważne dla ich stanu zdrowia jest prawidłowe żywienie, a przestrzeganie diety pomaga walczyć z chorobami. Następnie w części praktycznej przygotowane zostały smaczne koktajle odżywcze i zdrowe

przekąski, które seniorzy będą mogli samodzielnie przygotowywać w domu.

Projekt socjalny „Aktywny Senior” jest realizowany od kwietnia do grudnia 2019 roku i dofinansowany jest ze środków otrzymanych od Wojewody Małopolskiego.

Kolejne spotkanie z seniorami odbyło się 14 maja 2019 r. w Lipnicy Wielkiej w Remizie OPS. Warsztaty „Jak funkcjonuje pamięć i co robić by zachować sprawność intelektualną do późnej starości” poprowadziła psycholog Pani Kamila Bryja. Podczas warsztatów seniorzy rozwiązywali różnego typu zadania i rebusy sprawdzające i utrwalające ich pamięć.

Projekt socjalny „Aktywny Senior” jest realizowany od kwietnia do grudnia 2019 roku i dofinansowany jest ze środków otrzymanych od Wojewody Małopolskiego.

Edyta Wontorczyk

AKCJA SPRZĄTANIA LIPNICY WIELKIEJ

W gminie Lipnica Wielka trwała akcja V-te Gminne Bezpieczne Wiosenne Porządki. Akcja miała na celu utrzymanie czystości w gminie, wykształcenie świadomości związanej z reakcją na zaśmiecanie swojej okolicy, aktywizacja społeczności lokalnej, kształtowanie pozytywnego wizerunku miejscowości oraz integracja społeczności. Problem jest niezwykle poważny. Nie wiem czy Państwo zdają sobie sprawę jak bardzo zaśmiecona jest nasza gmina? Jeśli chcemy być turystyczną gminą i rozwijać się w tym kierunku,

ku, to niewątpliwie musimy uporać się z problemem śmieci. Jednorazowa akcja nie rozwiąże tego problemu, ale jest krokiem do społecznego zaangażowania w tę sprawę.

Przy okazji sprzątnięcia zaangażowało się wiele grup – wszystkie szkoły podstawowe naszej gminy, oba przedszkola, kluby wolontariuszy: przy SP 3 oraz „Anioły Miłosierdzia” z Kiczor, nasze jednostki OSP, Radni Gminy, urzędnicy i pracownicy Urzędu Gminy oraz osoby indywidualne.

Szacuje się że w akcji wzięło udział ponad 500 osób (niestety, przeważnie dzieci). Ogrom śmieci, który zebrano jest nie do opisanego. Jesteśmy przerażeni tym co dzieje się w naszej okolicy. Rowy przydrożne, lasy, koryta rzek toną w śmieciach.

Organizatorami akcji byli: Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt oraz Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej.

Dziękujemy serdecznie wszystkim osobom zaangażowanym w akcję. To dzięki takim ludziom może być lepiej! Wasza praca jest nieoceniona.

(K.K.)

OTO PONIŻEJ KRÓTKA RELACJA „ANIOŁÓW MIŁOSIĘRDZIA”:

„Anioły Miłosierdzia” z Kiczor zaangażowali się ponownie całym sercem w akcję „Bezpieczne Wiosenne Porządki”. Po zajęciach lekcyjnych o 15.00 zaraz wyruszyli upiększać swoją okolicę (niektórzy z nich ponownie, gdyż już podczas lekcji sprzątaли okolice swojej szkoły). Do tych niesamowitych wolontariuszy należą: Patrycja Daniel, Wiktoria Karkoszka, Aleksandra Jurczak, Daria Wilk-Juraszek, Klaudia Karkoszka, Dawid Wilk-Juraszek, Dawid Michalak, Karolina Bartos, Karina Mentel, Magdalena Karnafel, Bartłomiej Zięba oraz Amelka i Róża Kramarz.

Ponadto, dziękujemy panu sołtysowi Henrykowi Kowalczykowi oraz pani dyrektor GCK Karolinie Kowalczyk za współpracę.
Alicja Kramarz

DOFINANSOWANIE DLA GMINNEGO CENTRUM KULTURY W LIPNICY WIELKIEJ W RAMACH PROGRAMU DOM KULTURY + INICJATYWY LOKALNE 2019

Z przyjemnością informujemy, iż Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej otrzymało dofinansowanie **ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach Programu Dom Kultury + Inicjatywy Lokalne 2019** na zadanie pod nazwą „**Nowe szanse i możliwości gminy Lipnica Wielka**”.

Gminne Centrum Kultury realizację projektu zaczyna od przeprowadzenia I etapu projektu, czyli opracowania diagnozy społeczności w zakresie potrzeb kulturalnych. W ramach tego zostaną przeprowadzone spotkania ze społecznością lokalną aby poznać ich potrzeby, potencjał oraz pomysły na inicjatywy kulturalne.

Uzyskane informacje posłużą do opracowania diagnozy potrzeb społeczności lokalnych, opracowane zostaną zarysy inicjatyw, regulamin wyboru tych inicjatyw oraz plan ich realizacji.

Po skończeniu części badawczej projektu, będzie można ubiegać się o dofinansowanie z Narodowego Centrum Kultury na realizację pomysłów inicjatyw. Mogą być to ciekawe warsztaty, festiwal, festyn, spektakl, koncert czy inne działania kulturalne. Realizacja pierwszej części dofinansowanego zadania będzie miała miejsce od kwietnia do końca lipca 2019 roku. Przystępując do konkursu stawiamy na budowanie społeczności skupionej wokół instytucji i wychodzenie naprzeciw potrzebom i preferencjom mieszkańców.

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

DOM
KULTURY+

(K.K.)

foto: Grzegorz Rzepiszczak

POKAZ ILUZJI W DOMU LUDOWYM

W dniu 14 czerwca 2019 roku w sali Domu Ludowego w ramach obchodów Dnia Dziecka miał miejsce niezwykle pokazy iluzji dla wszystkich najmłodszych dzieci z naszych szkół. Pan Roman Roszyk w dowcipny sposób zaprezentował swoje magiczne zdolności manipulacyjne i triki mentalne. Przedstawienie to było godzinną dawką czarowania na wesoło. Dzieci bardzo aktywnie włączały się w akcje, a niejednokrotnie reagowały wielkim zachwytem na sztuczki magika.

Roman Roszyk to znany Prestidigitator, obecny na polskich scenach, prezentujący sztukę iluzji. Twórca wielu autorskich trików i mistrz gagów scenicznych

Na spotkanie z iluzjonistą zaprosił Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt oraz Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej.

Tekst i foto: K.K.

VI GMINNY PRZEGLĄD TEATRALNY DLA ZERÓWEK I PRZEDSZKOLI „SCENA MAŁEGO AKTORA”

W dniu 5 czerwca 2019 roku w sali Domu Ludowego miał miejsce VI Gminny Przegląd Teatralny dla Zerówek i Przedszkoli „Scena Małego Aktora”. Tegorocznym tematem przewodnim była dowolna tematyka z elementami języka angielskiego. Organizatorzy w tym roku postanowili również poszerzyć przegląd o przedszkola działające na terenie naszej gminy, czego skutkiem było, iż przez deski lipnickiej sceny przewinęło się ponad 200 małych aktorów. Organizatorami przeglądu byli: Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt, Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej oraz Szkoła Podstawowa Nr 4 im. dra Emila Kowalczyka w Lipnicy Wielkiej. Poniżej przedstawiamy protokół.

Komisja w składzie:

Janina Karkoszka
Karolina Kowalczyk
Stanisława Kucek
obejrzała i oceniła 8 przedstawień teatralnych:

kl. 0; SP 4 Przywarówka Przedstawienie „Wróżki” Nauczyciel przygotowujący: Beata Orzechowska

Przedstawienie mówi o ciężkim losie pasierbicy wykorzystywanej przez swoją macochę i przyrodną siostrę. Zwracającym uwagę elementem spektaklu jest wystąpienie wróżek z elementem

tanecznym, które wyrażają ważne przesłanie: o poddaniu człowieka próbie dobroci. Dzieci poprawnie wyrażają krótkie teksty po angielsku. Wróżki mają piękne stroje i magiczne różdżki. Narrator kończy scenę wymownym tekstem: „należy być dobrym i uprzejmym dla innych ludzi”. Ważne w przedstawieniu jest również zaangażowanie starszych dzieci z innych klas do pomocy w przedstawieniu, co dodatkowo integruje szkolną społeczność.

kl. 0; SP 3 Skoczynki Przedstawienie „Królewna Śnieżka i Siedmiu Krasnoludków” Nauczyciel przygotowujący: Alicja Karnafel

Przedstawienie ukazujące znaną baśń, przygotowane jest z wielką dbałością o każdy szczegół: zarówno w tekście, recytacji, muzyce, dekoracji i kostiumach. Doskonała gra aktorska i śpiew. Spektakl emanuje dużym spokojem, sympatycznością i profesjonalizmem. Zadbano o najdrobniejsze szczegóły w postaci choćby efektów dźwiękowych z motywem lasu, świergotu ptaków itp. Dekoracja współgra tematycznie z tekstem. Zwraca uwagę początek, kiedy to królowa pięknie śpiewając zachęca do czytania książek. Niezwykle wdzięczne role krasnali. Przedstawienie zostało niezwykle ciepło odebrane przez publiczność co miało odzwierciedlenie

w gromkich brawach. Grupa nie zapomina o swoich korzeniach, co podkreśla w umieszczeniu akcji „za górami, za lasami, pod Babią Górą”, wyeksponowaniu herbu Orawy oraz zatańczeniu na koniec „Tyrcipolki”. Na zakończenie cała klasa śpiewa i tańczy „My jesteśmy krasnoludki”.

Przedszkole „Bajkowa Kraina” z Murowanicy Przedstawienie „Calineczka” Nauczyciel przygotowujący: Patrycja Kudzia i Kinga Bandyk-Kidoń

Dzieci rozpoczynają scenę pięknie śpiewając angielską piosenkę; pojawia się prześliczna Calineczka, gdzie w pomysłowy sposób pokazano jej narodziny w kwiatku. Ciekawym pomysłem jest oddzielenie poszczególnych scen akcji zasłanianiem kurtyny. Ładne rozłożenie dzieci na scenie. Pomysłowe okazuje się umieszczenie na opaskach na głowach aktorów symboli zwierzątek. Przedstawienie bardzo dobrze przygotowane pomimo młodego wieku małych aktorów. Dzieci mają bardzo dobrze opanowane teksty i mówią płynnie i wyraźnie. Mądre przesłanie przedstawienia. Calineczka swoim zachowaniem zasłużyła na dobro. Nagrodą było uczynienie jej królową elfów. Dzieci kończą przedstawienie wdzięcznie i radośnie śpiewając piosenkę „Kto jeśli nie my”.

kl. 0; SP 1 Murowanica
Przedstawienie „Jest taki kwiat”
Nauczyciel przygotowujący:
Marta Pawlak

Przedstawienie uczy, że warto być dobrym człowiekiem. Pojawiają się w nim liczne i piękne układy taneczne – szczególnie urzekający taniec z kwiatami oraz dawny taniec dworski. Na wyróżnienie zasługują również piękne kostiumy, dekoracje; wszystko dopracowane jest w szczegółach. Bardzo dobra gra aktorska i opanowanie tekstu. Widać, iż dzieci mocno wczuwają się w swoje role i przeżywają to co dzieje się wokół nich. Cała scena zagospodarowana i ładne rozłożenie rekwizytów na scenie. Przedstawienie mądre, dojrzałe, mówiące o ważnych rzeczach z niebagatelnym przesłaniem. Kiedy księżniczka staje się dobrym człowiekiem kwiat zakwita w pełnej krasie.

Publiczne Przedszkole
z Centrum – Grupa Żabki
Przedstawienie „Zagubiona
Rodzinka w Parku”
Nauczyciel przygotowujący:
Lucyna Fitak

Świetnie oddana atmosfera parku - obrazek który zasługuje na wyróżnienie. Jest tam wszystko: osoby czytające gazetę, ławeczki, drzewka, odgłosy ptaków w tle, dzieci tworzące ogród kwiatowy. Widać, że dzieci dobrze czują się na scenie i bawią się grą aktorską. Są ładnie ułożone, grzecznie siedzą w półkolu słuchając swoich kolegów. Originalna i wdzięczna tematyka sztuki. Poszczególne członkowie rodziny pogubili się w parku i szukają siebie wzajemnie. W finale padają sobie w objęcia i są szczęśliwi. Przesłanie przedstawienia, ważnym na dzisiejsze czasy, stanowi wyjątkowa wartość więzów rodzinnych oraz cytowane słowa: „rodzina, rodzina, zawsze razem się trzyma”. Z przedstawienia płynie spokój, opanowanie i dobro.

kl. 0; SP Kiczory
Przedstawienie
„Historia Mamy i Taty”
Nauczyciel przygotowujący:
Dominika Karkoszka

Dzieci recytują wiersze i śpiewają piosenki o mamie. Pokazują również zabawne scenki o poznaniu się rodziców. Ciekawy pomysł stanowi cofnięcie się w czasie i poznanie historii zakochania

się przed laty na dyskotecę przez mamę i tatę. Piękny śpiew dzieci i dobre opanowanie tekstów. Dzieci są ładnie ułożone na scenie, zdyscyplinowane, cały czas uśmiechnięte, swobodne oraz dobrze przeżywające swoje role. Wzruszającym momentem spektaklu jest zaśpiewanie piosenki „Hallelujah” ze słowami dostosowanymi do motywu

przewodnego. Zwieńczeniem przedstawienia są narodziny małego dziecka, które w obecnych czasach jest przedszkolakiem i opowiada nam tę ciekawą historię.

kl. 0; SP Centrum
Przedstawienie „Przygody
niegrzecznej żabki”
Nauczyciel przygotowujący:
Anna Karlak i Beata Pakos

Przedstawienie opowiada o małej żabce, która ucieka z domu i wszyscy się o nią martwią. Jako morał żabka rozumie, że „trzeba zawsze słuchać mamy”.

Ciekawy pomysł na dekorację w postaci tataraku. Bardzo duża liczba dzieci na scenie (ok. 50) ułożona tak dobrze, że nikt nikomu nie przeszkadza. Dzieci znajdują się i na scenie i pod sceną; wychodzą poszczególnymi grupkami do odgrywania swych ról: żabki, pszczołki, bocianki, motylki, biedronka, zajączki, itp. Należy podkreślić wyjątkowo dobry i mocny śpiew grupowy oraz przeplatanie scenek śpiewem. Z przedstawienia płynie delikatność, spokój, lekkość. Cechuje go mocna dynamika i wartka akcja. Na koniec wszystkie dzieci tańczą żywiłowo „taniec skakaniec”. Dobrze i z uwagą ogląda się ten spektakl.

Publiczne Przedszkole z Kiczor –
Grupa Pszczołki
Przedstawienie „Królowna Śnieżka
i Siedmiu Krasnoludków”
Nauczyciel przygotowujący:
Kinga Łaciak

Przedstawienie niezwykle ciekawe poprzez oryginalny pomysł prowadzenia narracji przez opiekuna grupy. Przez to w spektaklu mamy do czynienia z elementami pantomimy, z którymi dzieci świetnie sobie radzą. Dodatkowo nastrój buduje oddający klimat podkład muzyczny. Bardzo dobra gra aktorska, naturalność, piękny obrazek sceniczny i dbałość o szczegóły w postaci kostiumów, dekoracji i rekwizytów. Morałem przedstawienia o Królownie Śnieżce jest cytat: „Posiadanie rodziny to jedno z największych błogosławieństw”. Występ zakończony serią rymowanych życzeń.

Ogólne uwagi: Zauważa się spore zainteresowanie rodziców, dziadków i rodzin, które przychodzą na przegląd, a także żywo włączają się do przygotowania spektakli w poszczególnych placówkach. Dziękuję się wszystkim młodym aktorom, wśród których co niektórzy już przejawiają wielkie talenty aktorskie. Dziękuję się opiekunom, rodzicom i wszystkim osobom zaangażowanym w przygotowanie i przeprowadzenie tego przedsięwzięcia. Do zobaczenia za rok!

foto: Bronek Kowalczyk
 źródło: www.lipnicawielka.pl

ORAWSKA GRUPA TEATRALNA NA WIEJSKICH SPOTKANIACH TEATRALNYCH W ŁOPUSZNEJ

W pierwszą niedzielę czerwca w Gminnym Ośrodku Kultury w Łopusznej odbyło Wiejskie Spotkanie Teatralne. Na scenie wystąpiła Orawska Grupa Teatralna im. dra Emila Kowalczyka z Lipnicy Wielkiej w sztuce pt. „Otello po orawsku” oraz zespół „Góralstwo Brać” w spektaklu „Syćko sie wraco”.

Widzowie, którzy przybyli w tym dniu do GOKu mogli obejrzeć dwa pełne humoru widowiska teatralne oraz zaprzyjaźnionych ze sobą ludzi, których połączyła ta sama pasja – folklor i scena.

Wiejskie Spotkanie Teatralne miało na celu promocję Grup Teatralnych działających na wsiach oraz integrację ich członków. W jesieni podobne spotkanie odbędzie się w Lipnicy Wiejskiej.

fot. Jan Malinowski, źródło: Zespół Regionalny „Góralstwo Brać” z Łopusznej

„KSIĄŻKA MOICH MARZEŃ” – WARSZTATY Z MONIKĄ SAWICKĄ

W ramach XVI Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek 16 maja 2019 r. w Domu Ludowym, w Lipnicy Wielkiej odbyły się warsztaty z pisarką i dziennikarką Moniką Sawicką – Kacprzak. Uczestnikami warsztatów byli uczniowie klas I, II oraz III wszystkich szkół podstawowych z terenu gminy Lipnica Wielka. Szanownego Gościa w osobie Pani Moniki, w serdecznych słowach powitał Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyć.

Dwa pierwsze spotkania dla uczniów klas I i II miały głównie charakter edukacyjno – poznawczy z elementami kampanii na rzecz zwierząt. Pani Monika przybliżyła słuchaczom zawód pisarza: na czym polega praca pisarki, jak powstają książki oraz skąd czerpać inspiracje.

Tematem części warsztatowej pn. „Kajtusiowe opowieści” były przygody małego, mądrego pieska o imieniu Kajtuś. Na prezentacji obrazowej dzieci zobaczyły Kajtka, który rzeczywiście istnieje. Pisarka czytała uczniom fragmenty książki mówiące o przyjaźni, w jaki sposób opiekować się młodszymi oraz jak żyć i postępować ze zwierzętami. Uczniowie nie tylko usłyszeli w jaki sposób należy dbać o zwierzęta, ale jak ważne jest to, aby być odpowiedzialnym. Na zakończenie, dzieci z zadowoleniem rysowały Kajtka oraz malowały kolorowanki.

Uczestnicy warsztatów literacko - plastycznych pn. „Książka moich marzeń” (klasy III) mieli za zadanie wykonać według swojej koncepcji własną książkę marzeń. Uczniowie pracowali w czteroosobowych zespołach, przenosząc swoje marzenia na prace, które tworzyli. Do stworzenia książki marzeń

mieli do dyspozycji kolorowe wycinki z prasy oraz swoje pomysły, określające kim w przyszłości chcą zostać. Efektem warsztatów były bardzo pomysłowe, interesujące, kreatywne prace. Podczas zajęć warsztatowych uczniowie uczyli się pracy zespołowej, ćwiczyli wyobraźnię, rozwijali zdolności manualne jak również budowali poczucie własnej wartości. Warsztaty przebiegały w twórczej i przyjaznej dla wszystkich atmosferze.

Seria książeczek dla dzieci pt. „Kajtusiowe opowieści” dostępna do wypożyczania w Gminnej Bibliotece Publicznej w Lipnicy Wielkiej.

„Książki moich marzeń” wykonane przez uczestników warsztatów dostępne są do obejrzenia w Gminnej Bibliotece Publicznej w Lipnicy Wielkiej.

Organizatorzy warsztatów: Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnicy Wielkiej przy współpracy Biblioteki Szkolnej Szkoły Podstawowej Nr 2 im. J. i E. Mików w Lipnicy Wielkiej.

Stanisława Kucek

foto: Bronek Kowalczyk i S.K.

GMINNY QUIZ EKOLOGICZNY

W dniu 15 maja 2019 roku, w sali Domu Ludowego odbył się jeden z elementów akcji „Bezpieczne Wiosenne

sprawdzenia przygotowania była znajomość zadanej lektury: „Ekologia dla każdego. 100 sposobów na to, jak każdego dnia dbać o środowisko naturalne” Wydawnictwa National Geographic. Były też zadania wymagające sprytu, albo zdolności literackich. Wszystkie drużyny, losując pytania zaprezentowały się

pytania zadawane przez Panią Edytę Miłkusiak - przeprowadzającą konkurs, za co serdecznie dziękujemy.

Pytania ułożyła natomiast Dyrektor GCK Karolina Kowalczyk. Ostatecznie klasyfikacja szkół przedstawiła się następująco:

1 miejsce: SP Nr 1 w Murowanicy (Kacper Janowiak, Jakub Polaczek, Paweł Kuliga, Kuba Janowiak)

2 miejsce: SP Nr 3 w Skoczycach (Małgorzata Kramarz, Natalia Lichosyt, Konstancja Łabuda, Ewelina Żegleń)

3 miejsce: SP Nr 2 Centrum (Wiktor Gonciarzyk, Gerard Polaczek, Bartosz Karkoszka, Paweł Wojdyła)

Organizatorami imprezy byli: Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt, Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej.

Nagrody (takie same dla każdego uczestnika) ufundowało Gminne Centrum Kultury.

Do zobaczenia za rok!

(K. K.)

foto: Bronek Kowalczyk

Porządki”. Tym razem był to Quiz Ekologiczny dla uczniów Szkół Podstawowych naszych szkół. Oczywiście była to forma zabawy, ale należało wykazać się również wiedzą. Podstawą do

fantastycznie, tak, że o wygranej decydowały małe różnice punktowe.

Drużyny składały się z barwnie ubranych, czteroosobowych reprezentacji szkoły. Odpowiadały one na

XV GMINNY KONKURS NA „NOJPIYKNIYJSY GMINNY MOJ”

Protokół z XV Gminnego Konkursu na „Nojpiykniyjsy Gminny Moj” w Gminie Lipnica Wielka spisany w dniu 01.05.2019 r. w Lipnicy Wielkiej

W bieżącym roku do konkursu zgłoszono 14 Moji postawionych na terenie Lipnicy Wielkiej i Kiczor.

Komisja w składzie:

Mateusz Lichosyt (Wójt Gminy Lipnica Wielka)
 Marcin Kowalczyk – (Muzeum Orawski Park Etnograficzny)
 Bronisław Kowalczyk (Komendant Gminny OSP)
 Karolina Kowalczyk (Gminne Centrum Kultury)
 Eugeniusz Węgrzyn - Radny Gminny
 dokonała oceny 14 Moji wyróżniając:

Tytuł Moja Gminnego przyznano **Śwarym Parobkom (Mateusz Karlak) w Centrum (Moj koło Dziubków – 356 A)**

Miejsca I przyznano (w kolejności oceniania):

- Jan Smoliński, Kamil Ogórek – za Wodą (Przywarówka)
- Marcin Karkoszka – Moj na drodze za remizą w stronę sołtysa (Kiczory)
- Chłopcy z Centrum – Koło Remizy (Centrum)

Miejsca II otrzymują:

- Karol Hrustek, Bartłomiej Hrustek, Dariusz Miciniak, Karol Czerwień i Kamil Kuliga (Skoczycy koło domu 773 (Skoczycy)

- Robert Janowiak - Koło Warzeszaków 357 (Centrum)
 Pozostałe Moje otrzymują **wyróżnienia**.

Dziękujemy wszystkim za podtrzymywanie tej pięknej tradycji, jaką jest stawianie moja. Dziękujemy wszystkim, którzy czynią to z kulturą, szacunkiem dla tradycji, no i siebie przede wszystkim. Przypominamy, że konkurs jest tylko dodatkową częścią tej tradycji.

Prosimy o posprzątanie miejsc całonocnego wartowania

oraz przypominamy o kulturze siedzenia przy Moju i dbałości o estetykę placu.

Bo przecież tradycja postawienia moja to bardzo romantyczny zwyczaj, mający na celu przypodobanie się dziewczynie lub dziewczynom, a nie okazję do pijaństwa. Zwracamy w tym roku uwagę na dbałość o samą żerdź moja i nie uszkodzenie jej (otarcie) podczas transportu „zyrdki”. Z roku na rok zachwyca się atrakcyjnością tabliczek z dedykacją.

Naprawdę wiele czynników wpływa na ocenę Moja. Sugerujemy przygotowanie posprzątanego placu na czas oceny przez komisję, odsunięcie się z miejscem wartowania od Moja. Komisja obniża również punkty za stosowanie ubiegłorocznych tabliczek, używanie pisaka do ich wykonania i sztucznych materiałów do ozdabiania Moja.

Konkurs ten ma na celu podtrzymywanie niezwyklej tradycji stawiania Moji. W tym dniu jest o nas głośno jako o regionie w całej Polsce. Dlatego powinno nam zależeć aby zaprezentować się od dobrej strony, aby w tym dniu pokazać naszą wyjątkowość. Wiemy, że do Lipnicy w tym dniu zjeżdżają się osoby z różnych części Polski, aby – czy to czynnie uczestniczyć w postawieniu i wartowaniu, czy też tylko się przyglądać i podziwiać.

Organizatorami konkursu byli:

Wójt Gminy Lipnica Wielka, Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej, Muzeum Orawski Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej, a fundatorem nagród Gminne Centrum Kultury (nagrody można odbierać w Kasie UG Lipnica Wielka od dnia 07.05.2019).

K.K.

foto: Bronek Kowalczyk

„KSIĄŻKA PRZYJACIELEM MYM” - RELACJA Z KONKURSU CZYTELNICZEGO

Dnia 29 kwietnia 2019 r. w Szkole Podstawowej Nr 1 im. Św. Jadwigi Królowej odbył się XI Gminny Konkurs Czytelniczy pn. „Książka przyjacielem mym” organizowany dla uczniów szkół podstawowych z gminy Lipnica Wielka. Otwarcia konkursu dokonali Z-ca Wójta Gminy Lipnica Wielka Pan Jakub Dyrz wraz z Dyrektorem Szkoły Podstawowej nr 1 im. Św. Królowej Jadwigi Panem Łukaszem Kłoczykiem.

W bieżącym roku dla uczestników konkursu wybrano lektury o tematyce podróżniczej, przygodowo-detektywistycznej oraz wojennej.

Najmłodszy uczniowie (kl. III-IV) czytali książkę pt. „Machiną przez Chiny” autorstwa Łukasza Wierzbickiego. Poznawali przygody słynnych podróżników polskich, Haliny i Stanisława Bujakowskich, którzy 19 sierpnia 1934 r. wyruszyli motocyklem w podróż poślubną z Druskiennik (Polska) poprzez Turcję, Persję, Indie, Birmę i dotarli do Chin, gdzie 15 marca 1936 r. zgodnie z planem zakończyli swoją wyprawę.

Starszy uczniowie (kl. V-VI) czytając czwartą część Kronik Archeo pt. „Kłątwa Złotego Smoka” A. Stelmasyk, przenieśli się do Japonii, podążając śladami głównych bohaterów powieści, mianowicie: polskiej rodziny Ostrowskich i angielskiej rodziny Gardnerów współpracujących z roninem w odnalezieniu skarbu. Czytelnicy zanurzyli się w baśniach japońskich, napotkali miecze samurajów, okrutnych ninja i nieustraszonych piratów poszukujących niestrudzenie „złotego wachlarza”, który posiadającej go osobie dawał wieczną młodość.

Dla najstarszej grupy uczestników (klasa VII-VIII) wybrano lekturę pt. „Lalkarz z Krakowa” R.M. Romero, dedykowaną przez autorkę dzieciom, które zginęły podczas Holokaustu. Za sprawą „magii” w sklepie z zabawkami w Krakowie, w roku 1939 ożyła lalka o imieniu Karolina, która zaprzyjaźniła się z Cyrylem Brzezikiem -Lalkarzem. Lalkarz był właścicielem sklepu, człowiekiem miłym, złamanym przez życie. Kiedy okupacja niemiecka zasnuwa cieniem miasto, Karolina i Lalkarz za pomocą czarów postanowili uratować przed straszliwym

niebezpieczeństwem swoich żydowskich przyjaciół, bez względu na ryzyko. Jest to opowieść, w której baśń i folklor przeplatają się z historią, pokazując, że nawet w najbardziej mrocznej sytuacji można odnaleźć nadzieję i przyjaźń.

W konkursie wzięło udział 44 uczestników ze wszystkich szkół podstawowych, w trzech kategoriach wiekowych:

- kategoria I – uczniowie klas III – IV - 15 osób
- kategoria II - uczniowie klas V - VI - 15 osób
- kategoria III - uczniowie klas VII -VIII - 14 osób

Maksymalna ilość punktów jaką można było uzyskać z testów w poszczególnych kategoriach wynosiła:

- kategoria I – 39 pkt
- kategoria II- 45 pkt
- kategoria III - 42 pkt

Komisja pracująca w składzie: Barbara Brenkus, Stanisława Kucek, Wioletta Machaj, Małgorzata Spyrka dokonała oceny testów i przyznała następujące miejsca w poszczególnych kategoriach wiekowych:

KATEGORIA I – KLASY III– IV

1. Igor Białoń SP Nr 1 kl. IV - I miejsce
2. Barbara Huzior SP Nr 3 kl. IV - I miejsce
3. Piotr Smoleń SP Nr 3 kl. IV - I miejsce
4. Szymon Wontorczyk SP Nr 3 kl. IV - II miejsce
5. Maciej Karkoszka SP Nr 4 kl. IV - III miejsce
6. Wojciech Rzepiszczak SP Nr 2 kl. IV - IV miejsce

KATEGORIA II - KLASY V – VI

1. Patrycja Olesińska SP Nr 1 kl. VI - I miejsce
2. Maciej Wziętek SP Nr 3 kl. V - I miejsce
3. Kuba Janowiak SP Nr 1 kl. Va - II miejsce
4. Arkadiusz Mastela SP Nr 2 kl. VI - II miejsce
4. Karol Białoń SP Nr 1 kl. Va - III miejsce
5. Anna Lichosyt SP Nr 2 kl. V - IV miejsce
6. Małgorzata Kramarz SP Nr 3 kl. VI - IV miejsce
7. Faustyna Warzeszak SP Kiczory kl. VI - IV miejsce
8. Oliwia Karkoszka SP Kiczory kl. VI - IV miejsce

KATEGORIA III– KLASA VII–VIII

1. Jakub Polaczek SP Nr 1 kl. VII - I miejsce
2. Bartosz Karkoszka SP Nr 2 kl. VII - I miejsce

3. Weronika Wójciak SP Nr 3 kl. VII - I miejsce
4. Katarzyna Ponicka SP Nr 4 kl. VIII - I miejsce
5. Klaudia Karkoszka SP Kiczory kl. VIII - II miejsce
6. Klaudia Palej SP Kiczory kl. VIII - II miejsce
7. Karolina Karkoszka SP Kiczory kl. VII - II miejsce
8. Weronika Karlak SP Nr 2 kl. VII - III miejsce
9. Maciej Brenkus SP Nr 4 kl. VIII - III miejsce
10. Paweł Kuliga SP Nr 1 kl. VII - IV miejsce
11. Karolina Bartos SP Kiczory kl. VII - IV miejsce

Nauczyciele przygotowujący uczniów do konkursu w poniżej podanych kategoriach wiekowych:

KATEGORIA I – KLASY III– IV

- Sp 1 - Elżbieta Kuliga, Anna Cymerman
- SP 2 - Krystyna Kuliga, Elżbieta Mikłusiak
- SP 3 - Bogusława Wziątek
- SP 4 - Beata Rudnicka
- SP Kiczory – Gabriela Trzop

KATEGORIA II – KLASY V– VI

- Sp 1 - Edyta Karkoszka
- SP 2 - Elżbieta Mikłusiak
- SP 3 - Bogusława Wziątek, Małgorzata Spyrka
- SP 4 - Janina Karkoszka
- SP Kiczory - Wioletta Machaj

KATEGORIA III– KLASA VII - VIII

- Sp 1 - Edyta Karkoszka
- SP 2 – Elżbieta Mikłusiak
- SP 3 - Małgorzata Spyrka
- SP 4 - Janina Karkoszka
- SP Kiczory - Wioletta Machaj

Testy sprawdzające dla uczniów uczestniczących w konkursie opracowała Stanisława Kucek.

Komisja z wielką przyjemnością i uznaniem gratuluje uczestnikom doskonałego opanowania tekstów wybranych do konkursu lektur. Świadczy o tym fakt, że z napisanych testów wielu uczestników osiągnęło maksymalną ilość punktów możliwych do uzyskania zajmując tym samym czołowe miejsca. Składamy serdeczne podziękowania uczniom za udział w konkursie, nauczycielom za solidne przygotowanie swoich wychowanków do tej międzyszkolnej rywalizacji.

Słowa podziękowania kierowane są w stronę Dyrektora Szkoły Podstawowej Nr 1 w Murowanicy Pana Łukasza Kłozyka za pełnienie roli Gospodarza tegorocznych rozgrywek literackich. Wyrazy podziękowania należą się również Pani Edycie Karkoszka za koordynację i realizację tego przedsięwzięcia z ramienia szkoły.

Organizatorami konkursu byli: Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt, Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnicy Wielkiej.

Nagrody dla uczestników konkursu ufundowała Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnica Wielkiej.

Dziękujemy! Do zobaczenia za rok!

*Stanisława Kucek
foto: Bronek Kowalczyk*

PRZEGLĄD PALM WIELKANOCNYCH – PROTOKÓŁ

Tegoroczny Przegląd Palm Wielkanocnych odbył się przy Parafii św. Jadwigi Królowej w Lipnicy Wielkiej - Murowanicy. Przegląd poprzedziła Msza Święta z poświęceniem palm i procesją.

Protokół z Gminnego Przeglądu Palm Wielkanocnych, który odbył się w dniu 14.04.2019 r. w Lipnicy Wielkiej – Murowanicy w parafii św. Jadwigi Królowej

Komisja w składzie:

1. Ksiądz Andrzej Pawlak - Proboszcz Parafii pw. św. Jadwigi Królowej w Lipnicy Wielkiej- Murowanica
2. Mateusz Lichosyt - Wójt Gminy Lipnica Wielka
3. Franciszek Pindziak – sołtys Sołectwa Murowanica
4. Monika Kłapisz – Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej
dokonała oceny palm i przyznała następujące miejsca i nagrody:

w kategorii palm średnich - instytucji przyznano miejsca i nagrody pieniężne po 100 zł:

I MIEJSCE

1. Koło Gospodyń Wiejskich z Lipnicy Wielkiej
2. Regionalny Zespół „Orawianie” im. Heródka z Lipnicy Wielkiej
3. Szkoła Podstawowa Nr 4 w Lipnicy Wielkiej – kl. VII
4. Szkoła Podstawowa Nr 4 w Lipnicy Wielkiej – kl. III
5. Koło Gospodarzy – Karol Jurczak
6. Samorząd Uczniowski Szkoły Podstawowej Nr 3 w Lipnicy Wielkiej
7. Oddział Związku Podhalan z Lipnicy Wielkiej
8. Publiczne Przedszkole w Lipnicy Wielkiej – Grupa Żabki
9. Publiczne Przedszkole w Lipnicy Wielkiej – Grupa Pszczółki
10. Kółko Bibułkarskie z Kiczor
11. Regionalny Zespół „Orawskie Dzieci” - grupa starsza
12. Samorząd Uczniowski Szkoły Podstawowej Nr 2 w Lipnicy Wielkiej
13. Regionalny Zespół „Orawskie Dzieci” - grupa młodsza
14. Szkoła Podstawowa Nr 4 w Lipnicy Wielkiej – kl. II

w kategorii palm średnich - indywidualnych przyznano miejsca:

I MIEJSCE

1. Michał Kramarz – SP 3, kl. II
2. Beata Dunaj – Lipnica Wielka
3. Małgorzata Kramarz – SP 3, kl. VI
4. Aleksandra Mikłusiak – SP 1, kl. 0
5. Kinga Janowiak – SP 1, kl. V B
6. Marcela Kidoń – Lipnica Wielka
7. Mateusz Bandyk – SP 4, kl. VIII
8. Aleksandra Bandyk – Lipnica Wielka

II MIEJSCE

1. Stanisław Zajac – SP 3, kl. VI
2. Jan Smoliński – SP 4, kl. VII
3. Izabela Dunaj – SP 3, kl. III
4. Oliwia Barszcz – SP 3, kl. VII
5. Gabriela Szczechura – SP 1, kl. II
6. Karolina Kuliga – SP 1, kl. V A
7. Wiktoria Wnenk – SP 1, kl. V A
8. Oliwia Wnenk – Przedszkole Murowanica
9. Dawid Janowiak – SP 1, kl. II
10. Maja Wierzbak – SP 4, kl. IV
11. Maja Antańczyk – SP 4, kl. V
12. Gabriel Bandyk – SP 4, kl. I
13. Marta Brenkus – SP 4, kl. V
14. Joanna Bandyk – SP 4, kl. IV
15. Robert Karlak – SP 1, kl. V B
16. Maksymilian Kmiecik – SP 1, kl. IV
17. Gabriela Michalak – SP 4, kl. II
18. Przemysław Murzański – Gimnazjum, kl. III A

Zostały wyróżnione dwie palmy wysokie, za prace i zaangażowanie społeczne

1. Parafia Lipnica Wielka - Murowanica
2. Szkoła Podstawowa Nr 1 z Lipnicy Wielkiej – Murowanica

Na przyszłość komisja prosi o przestrzeganie regulaminu; nie jest oceniana wielkość tylko wierność tradycji i walory artystyczne. Dopuszcza się tylko palmy niesione w pozycji pionowej.

w kategorii palm małych przyznano czekolady:

- Paweł Janowiak
- Krystian Wnenk
- Michalina Kuliga
- Gabriela Komperda
- Maksymilian Komperda
- Krystian Plaszcak
- Halina Jurczak
- Paweł Murzański
- Julia Jazowska
- Anna Jazowska
- Nicola Jasiura
- Kacper Jasiura
- Gabriela Jasiura
- Kamil Janowiak
- Julianna Michalak
- Emilia Michalak

- Szymon Pniaczek
- Danuta Pastorczyk
- Sylwia i Kamila Lichosyt
- Anna Mikłusiak
- Danuta Janowiak
- Dawid Orzechowski
- Magdalena Janowiak
- Karolina Klozyk
- Natalia Janowiak
- Dominika Łazarczyk
- Natalia Łazarczyk
- Małgorzata Łazarczyk
- Joanna Jurczak
- Lucyna Stopiak
- Marlena Romak
- Jakub Jabłoński
- Kinga Brenkus
- Barbara Kramarz
- Paweł Kramarz
- Antonina Kidoń
- Gabriela Kidoń
- Magdalena Lichosyt
- Natalia Janowiak
- Szymon Lichosyt
- Karolina Michalak
- Zofia Kuliga
- Krystian Gombarczyk
- Andrzej Kuliga
- Agnieszka Kuliga
- Izabela Harkabuzik
- Aneta Janowiak
- Natalia Janowiak
- Wiktoria Stec
- Daria Stec
- Wojciech Rzepiszczak
- Oliwia Kupczyk
- Patrycja Warzeszak
- Alan Żurek
- Justyna Michalak
- Lena Serafin
- Leokaldia Kurnat
- Estera Kurnat
- Maja Konieczna
- Lena Lichosyt
- Elizabet Stepanek
- Amelia Słaby
- Nicola Gombarczyk
- Nadia Gombarczyk
- Tobiasz Janowiak
- Amelia Pilch
- Kamil Zawiślan
- Daniel Kamac
- Antonina Bandyk
- Sabina Neupauer
- Jakub Kamac

- Aleksandra Janowiak
- Gabriel Dunaj
- Łukasz Kocur
- Franciszek Sproch
- Maria Szczechura
- Marta Barszcz
- Sebastian Karkoszka
- Emilia Stopiak
- Maria Kupczyk
- Julia Domagała
- Zuzanna Antałczyk
- Emilia Bodek
- Zofia Bodek
- Agata Borowy
- Bartłomiej Łowas
- Andrzej Murzański
- Marcelina Gombarczyk
- Oliwier Gombarczyk
- Michał Skocznyk

Organizatorami przeglądu byli: Proboszcz Parafii pw. św. Królowej Jadwigi w Lipnicy Wielkiej-Murowanicy, Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt, Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej oraz Sołtys Sołectwa Murowanica.

Organizatorzy dziękują serdecznie za tak liczne przybycie i uczestnictwo w przeglądzie - za wielki trud włożony w misterne ich przygotowanie, za ogrom pomysłów w tym roku. Ilość palm jest porównywalna praktycznie z rokiem poprzednim - cieszy to, że zapał nie mija. Cieszy również zaangażowanie grup społecznych i wielu osób w konkurs, bowiem takie wspólne przygotowanie czegośkolwiek wpływa niewątpliwie na jednoczenie ludzi między sobą - na tym polegała przede wszystkim dawna kultura ludowa - na wspólnej pracy.

M. K.

foto: Bronek Kowalczyk

GRUPA „ŻABKI” Z PUBLICZNEGO PRZEDSZKOLA W KICZORACH Z WIZYTĄ W OCHOTNICZEJ STRAŻY POŻARNEJ I GMINNEJ BIBLIOTECE PUBLICZNEJ

W dniu 13 maja br. nasze przedszkolaki wraz z wychowawczyniami wybrały się na wycieczkę do Ochotniczej Straży Pożarnej, aby poznać tajniki pracy strażaków. W trakcie spotkania strażacy zaznajomili dzieci z ciekawostkami związanymi z ich pracą zawodową. Dzieci dowiedziały się w jakich okolicznościach należy wzywać straż pożarną, że strażacy nie tylko gaszą pożary, ale również są wzywani do różnych wypadków.

Jak zawsze największe zainteresowanie wzbudził wóz strażacki. Dzieci mogły go z bliska oglądać oraz podziwiać wyposażenie, jakim dysponują strażacy podczas swojej ciężkiej i odpowiedzialnej pracy. Następnie dzieci zwiedziły stanowisko kierowania, w którym odbierane są zgłoszenia o pożarach lub wypadkach. Przy okazji utrwały sobie numer telefonu do Straży Pożarnej- 998 i numer alarmowy – 112. Przez chwilę wszyscy uczestnicy wycieczki mogli poczuć się jak strażacy, siedząc w wozie strażackim i przymierzając prawdziwy hełm.

Przedшкоlaki wykazały ogromne zainteresowanie spotkaniem, podczas którego nabyły cenną wiedzę, która utrwalana będzie przy każdej okazji. Za miłe spotkanie dzieci podziękowały strażakom wręczając dyplom i życzyły wytrwałości w codziennych zmaganiach z przeciwnościami losu. Ta wizyta z pewnością na długo zostanie w pamięci przedszkolaków.

W ramach trwającego XVI Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek grupa „Żabki” wraz z Misiem Plusiem wybrały się

z wizytą do Gminnej Biblioteki Publicznej, aby tam spotkać się z bibliotekarką - Panią Stanisławą Kucek. Na początku przedszkolaki zostały bardzo mile przywitane przez Pana Jakuba Dyrca,

zastępcę Wójta Gminy. Następnie Pani Stasia opowiedziała o swojej pracy, zapoznała dzieci z zasadami funkcjonowania biblioteki, a także przypomniała jak należy dbać o książeczki. Nie obyło

się bez czytania bajeczek, które nasze Przedszkolaki tak uwielbiają. Oczywiście wypożyczyliśmy kilka książeczek. Na zakończenie każdy przedszkolaczek otrzymał mały upominek.

(Lucyna Fitak)

UROCZYSTOŚCI 3 MAJA W GMINIE LIPNICA WIELKA

W dniu 3 Maja 2019 roku w Święto Matki Boskiej Królowej Polski w gminie Lipnica Wielka odbyła się uroczystość z okazji 228. rocznicy Uchwalenia Konstytucji 3 Maja oraz Dnia Strażaka. Podczas Mszy Świętej, odprawionej przez Księdza Proboszcza Jerzego Bargiela, licznie zgromadzona społeczność Lipnicy Wielkiej modliła się w intencji Ojczyzny i Strażaków. Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt serdecznie dziękuje za obecność w tym niezwykle ważnym dniu wszystkim obecnym pocztom sztandarowym: Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Św. Jadwigi Królowej, Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Józefiny i Emila Mików, Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Św. Stanisława Kostki, Szkoły Podstawowej Nr 4 im. dra Emila Kowalczyka, Szkoły Podstawowej w Kiczorach im. Bł. Jana Pawła II, Gimnazjum w Lipnicy Wielkiej im. Piotra Borowego, Lipnickiego Oddziału Związku Podhalan, Jednostkom Strażackim: OSP Lipnica Wielka - Centrum, OSP Lipnica Wielka - Przywarówka i OSP Kiczory, Strażackiej Orkiestrze Dętej oraz wszystkim mieszkańcom.

K.K.

foto: Bronek Kowalczyk

„TRZECI MAJ”

*Gdy pod trójmieczą cięciem Polska padła,
Gdy grzebiąc wolność, glucho bito w dzwony,
Duch jej żył jeszcze, chociaż umęczony,
Bo w grób się tylko jako państwo kładła!...*

*Naród szyderstwa choć słyszał dokoła -
Gdy ziemię laską rozdarło w kawały -
Pod męką jednak nie uchylił czoła,
W bólu mu usta bluźnierstwem nie plwały!...*

*Lecz znalazł w sobie przodków chrobrych męstwo,
By odnieść ducha nad ciałem zwycięstwo,
Boć gdy dzielono jednej Matki dzieci -
Zajaśniał w blaskach pamiętny Maj Trzeci!...*

*I wszystkie warstwy narodu i stany
W dniu Trzecim Maja równe się czuły:
Węzły serdeczne, węzły bratnie skuły
Chłopów siermiężnych, mieszczan, szlachtę, pany.*

*I już nie było między nami waśni,
Bo chłopci czuli tak, jak czuli „jaśni”,
Żeśmy jednak wszyscy nieśli stratę,
Kiedy nam wolność zmieniano na... kratę!*

*W dniu Trzecim Maja i wielcy i prości:
Magnat z mieszcuchem, a szlachcic przy chłopie,
Złączeni w Polsce poczuciem jedności,
Szczytne rzucili hasło Europie.*

*Gdy wkoło władzy: łańcuch, twierdza, knuty,
Świat grzęznął w podłość, przekupstwo i dzierstwo,
Daliśmy hasła światu zbrojnej buty
Obce, bo: „Wolność, równość i braterstwo!...”*

*Dziś kiedy wolność ocknęła się w trumnie,
A za te hasła krwi się leją rzeki,
Głosić możemy, czoła wznosząc dumnie,
Żeśmy je pierwsi pojęli przed wieki.*

*Dziś z czcią obchodząc to święto majowe,
Winniśmy znaleźć w sobie siły nowe,
By wytrwać, wierząc, że po takim czynie
Naród Lechitów żyć będzie, nie zginie!...*

J.St. Stacherski

„ORAWIANIE” NA „BIAŁO-CZERWONYM KOROWODZIE” W WARSZAWIE

W dniach 02-03 maja Zespół Regionalny „Orawianie” z Lipnicy Wielkiej odwiedził Warszawę. Nie była to jednak zwykła wizyta. Pojechaliśmy tam na zaproszenie Jana Pospieszalskiego, znanego kompozytora, pu-

i organizatorzy całej imprezy, którzy zaraz po zakończeniu korowodu pogratulowali nam i zaprosili nasz zespół na następny rok. Drogę powrotną do miejsca zamieszkania, na Agrykolę, koło stadionu Legii prze-

blicyści, redaktora i byłego członka zespołu „Czerwone Gitary”, aby wziąć udział w „Białym Czerwonym Korowodzie” ulicami Warszawy z okazji Dnia Flagi. Potraktowaliśmy ten wyjazd jako ogromne wyróżnienie, ale równocześnie jako poważne wyzwanie, bo oprócz nas udział w tej imprezie wzięło ok. 60 wybranych grup. I to nie tylko z Polski, ale również z zagranicy. Cudowna impreza, z morzem biało-czerwonych flag i tysiącami radosnych ludzi, zarówno wśród uczestników, jak i obserwujących. Zakończenie korowodu odbyło się na Placu Teatralnym, gdzie odbyła się prezentacja wszystkich grup i występy niektórych z nich na scenie. Do tych wyróżnionych należeli „Orawianie”. A wystąpiliśmy w doborowym towarzystwie, bo zaraz po zespole „Śląsk”, który otwierał całą imprezę. Do Warszawy zabraliśmy z Lipnicy wszystko co najlepsze. Było więc dużo muzykantów, bicze i dzwonki pasterskie, taniec, śpiew, barwne stroje, a nawet specjalnie zrobiliśmy dwie palmy Wielkanocne, żeby ukazać jak największe bogactwo kultury naszej Orawy.

Prezentację „Orawian” docenili zarówno widzowie, jak

byliśmy piechotą przez miasto z muzyką i śpiewem. Po drodze „zwinęły” nas służby prewencyjne, ale tylko po to abyśmy im zagrali i zaśpiewali. Uczyniliśmy to z przyjemnością, robiąc przy okazji pamiątkowe zdjęcia.

Drugi dzień przeznaczaliśmy na zwiedzanie naszej stolicy, a kwintesencją naszego pobytu w Warszawie była defilada wojskowa z okazji 3 maja, gdzie na żywo mogliśmy oglądać z najbliższej odległości całe bogactwo uzbrojenia naszej armii i ich sojuszników.

Dziękujemy za pomoc w zorganizowaniu naszego wyjazdu do Warszawy Małopolskiemu Kuratorowi Oświaty Pani Barbarze Nowak, Wójtowi naszej Lipnickiej Gminy Panu Mateuszowi Lichosytwi, Dyrektor Szkoły Podstawowej nr. 4 im dr. Emila Kowalczyka w Lipnicy Wielkiej Przywarówce Pani Bożenie Marcinek, i wszystkim tym, którzy przyczynili się do tego, że mogliśmy przez te dwa dni tak dużo przeżyć i zobaczyć. Będziemy bardzo mile wspominać nasz wyjazd i czekać z niecierpliwością na następny rok.

*Karkoszka Eugeniusz
- Kierownik Zespołu Regionalnego
„Orawianie im Heródka”.
(Foto Sonia Ponicka)*

ZESPÓŁ ORAWIANIE NA FESTIWALU „ZAGŁĘBIE I SĄSIEDZI” W DĄBROWIE GÓRNICZEJ

Zespół Regionalny „Orawianie” w dniu 27.04. wziął udział w Festiwalu „Zagłębie i Sąsiedzi” w Dąbrowie Górniczej. A brało w nim udział oprócz nas 50 grup w kategorii zespołów tanecznych, śpiewu i muzyki. Miło nam

poinformować, że przywieźliśmy ze sobą trochę nagród. Zespół w kategorii tańca zdobył, prezentując swój nowy program - II-gie miejsce, dorosła grupa śpiewacza - I-wsze miejsce. Natomiast w kategorii muzyk dorosłych - nasza zespołowa muzyka dziecię-

ca ze mną na prymie zdobyła II miejsce. Było to więc nadzwyczaj udany wyjazd. Wzięliśmy również udział w warsztatach rękodzieła ludowego, a zrobione przez siebie prace dzieci zabrały ze sobą do domu. „Orawianie” po raz kolejny więc godnie zaprezentowali nasz region, przypominając że nasza kultura jest piękna i ciągle żywa.

*Karkoszka Eugeniusz
Foto: Sonia Ponicka, Barbara Brękus,
Dominika Żywczak*

I KOMUNIA ŚWIĘTA W PARAFII ŚW. ŁUKASZA W LIPNICY WIELKIEJ

12 maja 2019 roku o godz. 11:30 parafia św. Łukasza Ewangelisty w Lipnicy Wielkiej przeżywała uroczystość I Komunii świętej. Przed Mszą św. kapłan pokropił dzieci wodą święconą na znak, że już od chwili chrztu są one dziećmi Bożymi. Następnie przypomniał, iż za chwilę dokona się ich zjednoczenie z Panem Jezusem, gdyż po raz pierwszy przyjmą Komunię Świętą. Kiedy wierni odśpiewali pieśń a rodzice pobłogosławili swoje dzieci procesja ruszyła do wnętrza kościoła, po czym kapłan przystąpił do ołtarza, aby złożyć Najświętszą Ofiarę. Ciało Chrystusa po raz pierwszy przyjęło trzydzieści osiem dzieci. Uroczystą Mszę św. odprawił ksiądz Proboszcz Jerzy Bargiel, natomiast kazanie wygłosił ks. Damian Obrat. Przypomniał dzieciom i rodzicom o tym, że największym prezentem dla nich jest zjednoczenie z Jezusem Chrystusem w Komunii Świętej. Również przytoczył przykład św. Dominika Savio, który zmarł w wieku 12 lat, ale pozostawił dojrzałe świadectwo swojej wiary.

*Ks. Damian Obrat
foto: Andrzej Habina*

Fotografie grupowe dzieci przystępujących do I Komunii Świętej w parafii Św. Łukasza w Lipnicy Wielkiej udostępniono za zgodą rodziców

KOMUNIA W PARAFII ŚW. JADWIGI KRÓLOWEJ W LIPNICY WIELKIEJ

5 maja w parafii św. Jadwigi Królowej w Lipnicy Wielkiej Murowanicy dzieci kl.III przystąpiły do I komunii św.

1. Jabłoński Jakub
2. Janowiak Natalia
3. Kuliga Przemysław
4. Kurnat Leokadia
5. Michalak Karolina
6. Murzański Andrzej
7. Wójciak Kuba

PARAFIA ŚW. JADWIGI KRÓLOWEJ W LIPNICY WIELKIEJ MUROWANICY POMAGA DZIECIOM Z DOMU DZIECKA

Po raz kolejny Parafia św. Jadwigi Królowej w Lipnicy Wielkiej Murowanicy zorganizowała zbiórkę żywności dla podopiecznych z Domu Dziecka w podkrakowskich Pawlikowicach prowadzonego przez księży ze zgromadzenia Księża Michalitów.

Z wychowankami Domu Dziecka i opiekunami Księżmi Michalitami spotkaliśmy się wspólnie pielgrzymując do Rzymu na kanonizację św. Jana Pawła II w roku 2014. Księża Michalici w czasy wspólnego pielgrzymowania opowiadali o swojej pracy z młodzieżą o codziennych radościach i trudach związanych z prowadzeniem Domu Dziecka. To wtedy zrodziła się myśl aby nasza parafia pomogła młodzieży tam mieszkającej i od tego czasu organizujemy zbiórki żywności.

Dziękuję wszystkim, którzy włączają się w akcje niesienia pomocy potrzebującym, w tym roku do zbiórki włączyli się gimnazjaliści i nauczyciele. Dwie pary nowożeńców zwróciły się z prośbą do zaproszonych gości aby na uroczystość ślubu nie przynoszono kwiatów. Ale w zamian poproszono o przybory szkolne i zabawki. Dziękuję bardzo za tę cenną inicjatywę a zebrane przybory szkolne zostały przekazane do Domu Dziecka.

Ks. Andrzej Pawlak

POŻEGNANIE GIMNAZJUM IM. PIOTRA BOROWEGO

W dniu 11 czerwca 2019 r. odbyła się uroczystość pożegnania ostatnich absolwentów - rocznik 2003, Gimnazjum im. Piotra Borowego w Lipnicy Wielkiej oraz pożegnania sztandaru i Patrona szkoły. Było to niezwykle wydarzenie, ostatni taki dzień w 20 – letniej historii lipnickiej szkoły. Swą obecnością zaszczytili nas proboszcz parafii, władze samorządowe, dyrektorzy lipnickich szkół, nauczyciele, rodzice i uczniowie.

Uroczystość rozpoczęła Msza św. celebrowana przez Księdza Proboszcza Jerzego Bargiela w kościele parafialnym pw. Św. Łukasza Ewangelisty, w czasie której słowo boże skierował do wiernych proboszcz parafii. Liturgię Mszy Św. przygotowała siostra Miriam, a swoim śpiewem uświetniły uczennice Zespołu Szkół, Szkoły Podstawowej nr 2 oraz Muzyka Orawska – Pan Marcin Kowalczyk. Po Mszy Św. w imieniu całej społeczności szkolnej dyrektor Edyta Mikłusiak, Wójt Mateusz Lichosyt i wieloletni dyrektor Gimnazjum Wojciech Janiszewski udali się na plac przykościelny do grobu Piotra Borowego, by się pomodlić, złożyć wiązkę kwiatów i zapalić znicze.

Dalsze uroczystości odbyły się w Domu Ludowym. Myślą przewodnią całej akademii były słowa Piotra Borowego: „*Sukot prowdy, piękna i dobroci w samym sobie. Ta praca przyniesie ci owoc obfity*”. W pierwszej części klasa 3b w imieniu wszystkich absolwentów pożegnała się ze swoją szkołą, z wychowawcami, nauczycielami. Były kwiaty, podziękowania i wiele wzruszeń. Następnie wręczono nagrody uczniom kończącym szkołę z wyróżnieniem, nagrody za zaangażowanie w życie szkoły, jej godne reprezentowanie i wzorową postawę oraz dla najlepszych sportowców. Z rąk dyrektor Edyty Mikłusiak Rodzice najlepszych uczniów otrzymali listy gratulacyjne.

Historię szkoły i jej osiągnięcia można było zobaczyć w prezentacji przygotowanej przez Dyrektora Jana Kuligę. Gimnazjum zostało utworzone w związku z reformą szkolnictwa w 1999 r., a we wrześniu 2001 r. młodzież gimnazjalna rozpoczęła naukę w jednym budynku w centrum gminy. Utworzono wówczas 13 oddziałów klasowych, a grono pedagogiczne liczyło 39 nauczycieli. Początkowo szkołą kierował ówczesny dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących - Jan Kuliga, a funkcję pierwszego dyrektora 1 listopada 2001 r. objął Bogusław Jazowski. Długie lata szkołą kierował Wojciech Janiszewski. Przez te wszystkie lata szkołę wspierały władze gminy i kolejni Wójtowie - Franciszek Adamczyk, Mariusz Murzyński, Bogusław Jazowski i obecny Wójt Mateusz Lichosyt. Z osobami Panów Wójtów i Dyrektorów wiążą się ważne dla szkoły zmiany i wydarzenia. W 2010 r. szkoła otrzymała zaszczytne imię Piotra Borowego i sztandar, a tą piękną uroczystość zaszczycił swoją obecnością kard. Stanisław Dziwisz. Doposażono także bazę szkoły, wprowadzono wiele szkolnych tradycji oraz zrealizowano sporo projektów. Była to wspaniała okazja do wspomnień, które choć minione, na zawsze pozostaną w naszej pamięci.

Druga część uroczystości miała mistyczny charakter, a to za sprawą przedstawienia przygotowanego przez klasę IIIa pod kierunkiem pani Teresy Baniowskiej, która była również autorką scenariusza. Uczniowie przypomnieli myśli i bajki

Piotra Borowego, udowodnili, że ideały tego wielkiego Orawianina są nadal aktualne. Na scenie towarzyszył nam cały czas Piotr Borowy, który spoglądał w zamyśleniu na lipnicką młodzież. W postać Piotra Borowego znakomicie wcielił się uczeń klasy 3a Adrian Machajda, który wiernie odtworzył postać Patrona. Widowisko zwieńczył piękny polonez w wykonaniu uczniów klasy 3c, których przygotowała Pani Jolanta Janiszewska. Nasze tancerki w suknie balowe ubrały salon mody ślubnej „Wiktoria” Pani Agnieszka Wojtusiak. Serdecznie dziękujemy.

Zgromadzeni goście uhonorowali naszych młodych artystów gromkimi brawami i gratulacjami za wspaniałą grę aktorską.

Podczas uroczystości nastąpiło uroczyste przekazanie sztandaru Gimnazjum im. Piotra Borowego do Szkoły Podstawowej nr 2 im. Józefiny i Emila Mików, która wzięła pod opiekę sztandar i Patrona. Szkoła będzie kultywować pamięć o Piotrze Borowym, orawskim bojujniku, myślicielu i patriotcie. W ten sposób szkoła stała się spadkobiercą wybitnych postaci naszej Orawskiej Ziemi, Józefiny i Emila Mików oraz Piotra Borowego – którzy walczyli o polskość ziem, dla których Bóg, Honor i Ojczyzna były najwyższymi wartościami.

Na zakończenie dyrektor Edyta Mikłusiak podziękowała wszystkim, którzy przez minione dwadzieścia lat wspierali działalność szkoły, tworzyli klimat i charakter tej placówki. Wyrazem tych podziękowań były listy okolicznościowe złożone na ręce zaproszonych gości i byłych dyrektorów.

Wyrazy wdzięczności za ofiarną, aktywną i twórczą pracę na rzecz szkoły skierowano również do wszystkich nauczycieli i pracowników Gimnazjum.

Po uroczystej akademii zaproszono wszystkich do szkoły na skromny poczęstunek.

Edyta Mikłusiak

WYCIEZKA DO WARSZAWY

W dniach 9 -11 czerwca br. uczniowie kl.7,8 Szkoły Podstawowej . nr 4 im. dra E. Ko-walczyka wzięli udział w wycieczce edukacyjnej do stolicy

W bogatym programie zwiedzania znalazło się m.in .Centrum Nauki Kopernika , Sta-re Miasto, Łazienki (koncert Chopina na żywo) , Muzeum Powstania Warszawskiego , Wi-lanów , Pałac Kultury i Nauki , Wytwórnia Filmów Dokumentalnych , Sejm oraz Stadion NPG Narodowy (mec-z Polska –Izrael).

Wyjazd zorganizowany został na zakoń-czenie szkoły podsta-wowej i pożegnanie ab-solwentów. Trzydniowy pobyt w stolicy dostar-czył niezwykłych prze-żyć. Młodzież uczestni-czyła w zajęciach z edu-katorem poznając bo-gatą historię Polski.

Największych emocji i przeżyć dostar-czył nam pobyt na Sta-dionie PGN Narodo-wy i udział w meczu Polska-Izrael. „Orawskie Orzełki”, znajdowały się prawie w 60 tysięcznej grupie kibiców. Nieopi-sane wrażenia i wry-wające się serca z rado-ści towarzyszyły uczest-nikom podczas strzela-nia bramek przez pol-skich piłkarzy.

Wielu z nas po raz pierwszy miało okazję oglądać mecz na żywo.

Z takimi kibicami Polacy musieli wygrać!!!

Po meczu pełni ra-dości wróciliśmy metrem na hotel.

Dopełnieniem świętowania w Warszawie było również spotkanie z naszym byłym absolwentem Szkoły w Przywarówce - Mirkiem Gombarczykiem, który od ponad 20 lat mieszka i pracuje w Warszawie.

Wspomnienia z lat szkolnych i Jego spotkanie z nami było pełne wzruszeń i serdeczności.

Do Lipnicy wróciliśmy w późnych godzinach wieczornych. Wycieczka do Warszawy pozostanie na długo w sercach i pamięci.

Wyrażamy podziękowanie sponsorom w dofinansowaniu wyjazdu oraz dekoracje (czapeczki) na mecz Polska – Izrael :

Firmie STC Sławek i Roman Kazek z Nowego Targu a także Panu Jackowi Sarniakowi – Beskidy Travel za profesjonalną obsługę i bezpieczny przejazd.

Organizatorzy wycieczki: Janina Karkoszka i Mariusz Machajda

MŁODZI REŻYSERZY W NÁMESTOWIE

W dniach 06 – 07 czerwca 2019 r. 13-osobowa grupa młodzieży z klasy 6 i 7 Szkoły Podstawowej nr 2 im. Józefiny i Emila Mików wyjechała do Námestova pod opieką pani Beaty Masteli na projekt Interreg Polska - Słowacja – „Poznajmy się i uczmy się nawzajem”.

Projekt współpracy transgranicznej szkół rozpoczął się od powitania młodzieży i opiekunów ze szkół w Lipnicy Wielkiej, Jabłonki i Słowacji przez dyrektora Gimnazjum im. Antona Bernoláka pana Petra Kulha.

Pierwszym punktem programu integracji młodzieży polsko – słowackiej była kreatywna nauka języka słowackiego, podczas której młodzież musiała odgadnąć znaczenie słów podobnie brzmiących w obu językach. Barwna prezentacja pomagała młodzieży polskiej, jak również słowackiej w rozszyfrowaniu znaczeń i udzieleniu poprawnych odpowiedzi. Kolejnym wyzwaniem były łamańce językowe, a następnie nauka piosenki w języku słowackim pt.: „Kukulienka”, którą młodzież z Polski musiała zaśpiewać po słowacku, a młodzież słowacka po polsku.

W dalszej części programu młodzież z Polski i Słowacji została podzielona na trzy grupy i pod opieką nauczycieli ze Słowacji poznawali krok po kroku programy informatyczne, umożliwiające tworzenie filmów wideo. Praca w podgrupach (dwie osoby z Polski i dwie osoby ze Słowacji) była dobrą okazją do integracji, wymiany doświadczeń i pomysłów. Najciekawsze filmy prezentowane były drugiego dnia wszystkim zebranych na auli gimnazjum.

Radość, entuzjazm oraz nauka połączona z dobrą zabawą towarzyszyły nam przez całe dwa dni pobytu za granicą. Zakwaterowanie w „Slanickim Dvorze” nad brzegiem Jeziora Orawskiego, pyszne posiłki i niezapomniana atmosfera życzliwości i gościnności oraz troski i opieki ze strony organizatorów, pozostaną na zawsze w naszej pamięci.

mgr Beata Mastela

„INNY JĘZYK TO INNA WIZJA ŻYCIA” – OBCHODY DNIA JĘZYKÓW OBCYCH

„Z językami, wszędzie jesteś w domu” tak pisał Edward de Waal i takie przesłanie towarzyszyło uczniom Szkoły Podstawowej nr 2 im. Józefiny i Emila Mików w Lipnicy Wielkiej podczas tegorocznych obchodów Dnia Języków Obcych, które odbyły się 20 marca 2019 r. Tego dnia z radością powitaliśmy również Pierwszy Dzień Wiosny.

Uczniowie kl. VII oraz kl. III c i III a gimnazjum zabrali nas w podróż do Niemiec nad rzekę Ren. W scenerii znanych skał Lorelei i rwącej rzeki Ren zaprezentowali przedstawienie pt.: „Lorelei”. Skały kryły w sobie bohaterów spektaklu – znanych niemieckich muzyków, kompozytorów, naukowców i sportowców, których kolejno odczarowywała przez dotknięcie różdżki, piękna Lorelei (Katarzyna Flaszczyńska kl. III c), na wpół kobieta, na wpół syrena. Przedstawienie, w którym zastosowano efekt stop – klatki, kiedy to aktorzy zamierają, pozwoliło na przybliżenie postaci: M. Lutra, J. S. Bacha, L. van Beethovena, M. Dietrich, J. F. von Schillera, J. W. von Goethe, Braci Grimm, A. Einsteina, czy też znanych sportowców M. Schumachera i M. Schmita. Wszystko miało miejsce przy dźwiękach niemieckiej muzyki, barwnej prezentacji i degustacji niemieckiej kuchni. Turysta wędrujący po Niemczech (Krystian Lichosyt kl. III c) zachwycał

się pięknym krajobrazu niemieckiego, rozmawiał ze znanymi postaciami i smakował niemieckiej Kartoffelsalat. Nad przedstawieniem pt. „Lorelei” czuwała pani Beata Mastela – nauczycielka języka niemieckiego.

Kolejnym punktem programu było rozstrzygnięcie konkursu plastycznego: „Talk to me, please!” i jego niemieckiej wersji „Sprich bitte mit mir!”.

W dalszej części uroczystości kl. II SP 2 pod opieką pani

Barbary Omylak zaprezentowała wielojęzyczną piosenkę o motylach.

„Znajomość języków obcych jest bramą do wiedzy” oraz do kolejnej części uroczystości, a mianowicie do quizu wiedzy o krajach niemiecko - i anglojęzycznych. W zmaganiach brały udział drużyny uczniów z SP 2 i gimnazjum. Finałową potyczkę wygrała kl. VII. Wszyscy uczestnicy konkursów otrzymali słodkie nagrody ufundowane przez Dyрекcję i Radę Rodziców SP 2 oraz drobne upominki pozyskane z Goethe Institut w Krakowie. Nad tą częścią akademii czuwała również pani Beata Mastela.

W programie przewidziano dłuższą przerwę, podczas której uczniowie naszej szkoły mogli posmakować pysznych babeczek i ciast w kawiarence szkolnej zorganizowanej przez nauczyciela języka angielskiego – panią Annę Obyrtał z okazji Dnia Języków Obcych.

Po przerwie dawkę śmiechu i dobrej zabawy dostarczyli nam uczniowie kl. III

c w przedstawieniu „Kopciuszek”. Nowatorska wersja bajki, współczesny język bohaterów i kolejne nieudane próby znalezienia księżniczki, która zgubiła swój pantofelek (tu: kalosz) rozbawiły wszystkich zebranych do łez. Tę część programu nadzorowała pani Bogusława Hetmańska.

Finałowym punktem programu był projekt uczniów kl. III c pt.: „Czy muzyka pomaga w nauce języków obcych?”. Podopieczni pani Anny Obyrtał przedstawili różnorodne metody i sposoby nauki języka angielskiego z wykorzystaniem piosenki. Publiczność wzięła udział w licznych konkursach i zabawach, m.in. w programie: „Jaka to melodia?” – rozszyfrowując tytuły i wykonawców znanych angielskich piosenek. Trud uczniów został nagrodzony słodkimi upominkami. Rozśpiewana i uzdolniona muzycznie młodzież z kl. III c zaprezentowała nam również piosenkę w języku angielskim „Seven Nation Army”.

Ludwig Wittgenstein pisał, iż granice naszego języka są granicami naszego świata. Mamy nadzieję, że tegoroczne obchody Dnia Języków Obcych zmotywowały i zachęciły młodzież do nauki języków obcych, pokazały zalety i korzyści płynące z uczenia się tych języków, poszerzyły ich horyzonty myślowe, a jednocześnie były dobrą zabawą, rozrywką i inspiracją do działania na przyszłość.

mgr Beata Mastela

TALENT I PRACOWITOŚĆ GWARANCJĄ SUKCESU

Wiosna to czas uroczystych zakończeń Małopolskich Konkursów Przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów województwa małopolskiego organizowanych przez Kuratorium Oświaty w Krakowie.

29 marca 2019r. w Państwowej Szkole Muzycznej I i II Stopnia im. Fryderyka Chopina w Nowym Targu odbyło się uroczyste wręczenie nagród i dyplomów dla laureatów i finalistów Małopolskiego Konkursu Języka Niemieckiego.

Jest nam niezmiernie miło poinformować, że uczennica klasy 7 Szkoły Podstawowej nr 2 im. Józefiny i Emila Mików w Lipnicy Wielkiej **Viktoria Warezszak** znalazła się w gronie **finalistów Małopolskiego Konkursu Języka Niemieckiego**.

Talent językowy, jak również pracowitość, systematyczność i wytrwałość uczennicy sprawiły, że zajęła ona bardzo wysoką pozycję w konkursie. Tylko jeden punkt dzielił ją od zdobycia tytułu laureata. Gratulujemy Viktorii sukcesu, cieszymy się razem z nią, zachęcamy do nowych wyzwań i czekamy na kolejne miłe niespodzianki.

Koordynatorem konkursu z ramienia szkoły, opiekunem i nauczycielem przygotowującym uczennicę była pani mgr Beata Mastela.

Sukces Viktorii jest wynikiem ścisłej współpracy uczennicy, jej rodziców i nauczyciela. Bardzo dziękujemy za wsparcie, mobilizację i zachętę ze strony rodziców uczennicy, którzy czuwali i nadzorowali pracę Viktorii w domu rodzinnym.

Theodore Roosevelt, prezydent Stanów Zjednoczonych, pisał kiedyś, że największą nagrodą, jaką życie oferuje, jest możliwość wyłożonej pracy nad czymś, co jest jej warte. Oby młode pokolenie XXI w. chciało porywać się i dążyć do nieosiągalnych wręcz celów, oby ich życie wypełnione było zrealizowanymi planami i spełnionymi marzeniami prowadzącymi do intelektualnego i duchowego rozwoju. Niech zapał Viktorii, jej pracowitość i chęć zdobywania najwyższych laurów, udzieli się wszystkim tym uczniom, którzy nadal poszukują swojego przeznaczenia i celu w życiu.

mgr Beata Mastela

DZIEŃ OTWARTY W ZESPOLE SZKÓŁ W LIPNICY WIELKIEJ

Szkoła sukcesu - pod takim hasłem, 25 kwietnia odbył się Dzień Otwarty w Zespole Szkół w Lipnicy Wielkiej. Licznie przybyli uczniowie, z wielu orawskich szkół, zwiedzanie rozpoczęli od przejścia specjalnie na ten dzień wyznaczoną drogą sukcesu. Pokonanie wielu schodów symbolizowało podejmowany trud w zdobywaniu wiedzy i umiejętności w czasie szkolnej edukacji.

Wszystkich przybyłych gości przywitał dyrektor Wojciech Janiszewski, który przedstawił bogatą ofertę edukacyjną lipnickich szkół średnich. Zaś uczniowie Zespołu Szkół przygotowali dla odwiedzających gimnazjalistów i ósmoklasistów atrakcyjny program. W każdej klasie były organizowane liczne konkursy, zagadki i zabawy ze słodkimi nagrodami. Dodatkową atrakcją okazała się nowo otwarta kawiarenka, w której można było na chwilę odetchnąć i skosztować bardzo smacznych wypieków. Natomiast na odważnych gości czekał czerwony dywan i profesjonalny fotograf, który robił niesamowite zdjęcia.

Dziękujemy wszystkim, którzy zaszczycili nas swoją obecnością.

Uczniowie i Nauczyciele ZS w Lipnicy Wielkiej

Alina Kubacka

MAMY TO „STREFA TLENU” POWSTANIE W LIPNICY WIELKIEJ

Mamy to. „Strefa Tlenu” powstanie w Lipnicy Wielkiej. Czyli, jeśli wszystko będzie sprzyjać powstanie plac zabaw dla dzieci, a dla młodzieży i starszych urządzenia do ćwiczeń, stół do szachów czy zewnętrzny stół do tenisa stołowego.

STREFA TLENU będzie OGÓLNODOSTĘPNA!

PZU Pomoc to Moc - społeczna odpowiedzialność.

Pomoc to Moc - społeczna odpowiedzialność.

PZU - Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Św. Królowej Jadwigi w Lipnicy Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Św. Królowej Jadwigi w Lipnicy Wielkiej, Stowarzyszenie Rozwoju Orawy.

Dzięki za wszystkie oddane głosy to też miało znaczenie.

Lukasz Klozyk

„CZŁOWIEK NAUKI I DUSZPASTERZ...” - KSIĄŻKA O ŚP. KS. STANISŁAWIE WARZESZAKU

Z przyjemnością informujemy, iż ukazała się książka o życiu i działalności Śp. Ks. Stanisława Warzeszaka (1958-2017) **pt. „Człowiek nauki i duszpasterz - opracowania , świadectwa, teksty”** pod redakcją ks. prof.

Józefa Warzeszaka i dr Małgorzaty Malickiej.

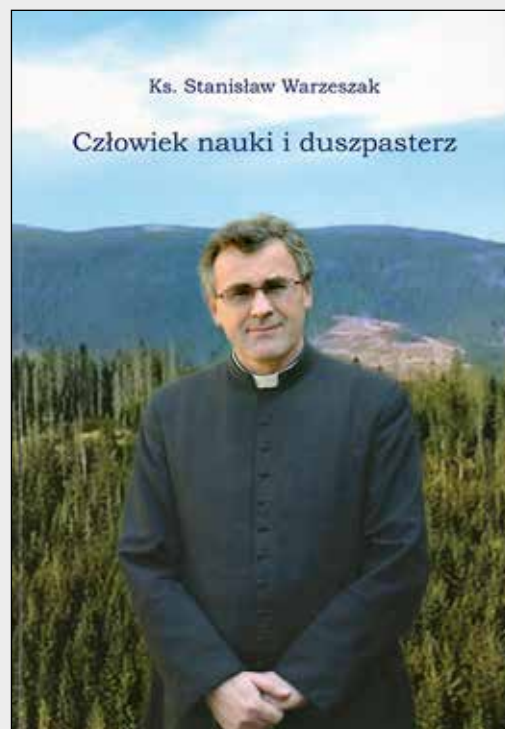
Wydawcą Książki jest Papieski Wydział Teologiczny w Warszawie - Collegium Joanneum.

Książka „*jest próbą ocalenia pamięci zarówno o Nim samym, jak i o tej części Jego dorobku, którego odchodząc tak nagle, nie zdążył już do końca uporządkować, a tym bardziej ogłosić czy opublikować...*”

Książkę można nabyć m.in. w Gminnym Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej.

źródło:

www.lipnicawielka.pl

III KONFERENCJA NAUKOWA: „DZIECKO Z DYSLEKSJĄ W SZKOLE”

W dniu 25 kwietnia 2019 r. w gościnnych murach Domu Ludowego w Lipnicy Wielkiej odbyła się konferencja naukowa wraz z warsztatami dla nauczycieli i rodziców, poświęcona tematyce dysleksji. W środowisku nauczycielskim, jak również w zaciszu domowym, coraz częściej zadajemy sobie pytanie o przyczyny rosnącej liczby dzieci - uczniów dyslektycznych, która niewątpliwie z roku na rok przybiera rozmiary problemu cywilizacyjnego. Wydarzenie naukowe zostało zainicjowane przez dyrekcję i logopedę Szkoły Podstawowej nr 2 im. Józefiny i Emila Mików we współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Rabce-Zdroju.

Wykłady prowadzone były przez znakomite osobowości: pracowników Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie dr hab. Prof. UP Martę Korendo i dr Katarzynę Sedivy-Mączkę oraz dyrektora Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Rabce-Zdroju mgr Ewę Paśko.

Warsztaty prowadzone były przez wieloletnich, doświadczonych pracowników Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Rabce-Zdroju – logopedę mgr Agnieszkę Bałę oraz pedagogów – mgr Dorotę Suchocką oraz mgr Ewę Zając.

Swoją obecnością zaszczycili nas przedstawiciele Kuratorium Oświaty – starszy Wizytator mgr Maria Głuszak, Wójt Gminy Lipnica Wielka – Mateusz Lichosyt, który powitał zaproszonych gości, prelegentki oraz uczestników życząc owocnych obrad, dyrektorzy szkół, nauczyciele oraz rodzice naszej, a także sąsiednich gmin.

Konferencja rozpoczęła się o godz. 12.15 uroczystym powitaniem zaproszonych gości przez panią dyrektor SP2 mgr Edytę Mikłusiak.

Pierwszy wykład wygłosiła dr hab. Prof. UP Marta Korendo: „Neurobiologiczna wiedza, a diagnoza i terapia dysleksji”, w którym przedstawiła aktualną wiedzę opartą na najnowszych badaniach, m.in. neuroobrazowania mózgu, gdzie wiemy już, że dysleksja to nie tylko trudności w nauce czytania i pisania, lecz u jej podłoża leżą przede wszystkim dysfunkcje rozwojowe lub wczesne uszkodzenia neurobiologiczne, które zaburzają funkcjonowanie dziecka w wielu sferach poznawczych, emocjonalnych i społecznych. Prelegentka starała się uświadomić słuchaczom, że dziecko dyslektyczne potrzebuje innych strategii uczenia się, a takie rozumienie

zaburzenia pozwala dostrzec szeroki kontekst trudności, z którymi w przedszkolu, w szkole i w życiu borykają się osoby dyslektyczne.

Kolejny wykład prowadzony przez dr Katarzynę Sedivy-Mączkę: „Techniki terapii dzieci z dysleksją”, pozwolił nauczycielom oraz rodzicom usystematyzować wiedzę na temat pracy z dzieckiem z dysleksją na różnych płaszczyznach, podkreślając, że jest to zaburzenie linearnego porządkowania informacji językowych, symbolicznych i motorycznych. Pani doktor w ciekawy sposób zaprezentowała zestaw ćwiczeń stymulujących lewą i prawą półkulę mózgu, które mają na celu

przede wszystkim wspierać rozwój poznawczy dzieci w taki sposób, aby nauczyć ich funkcjonowania językowego, emocjonalnego i społecznego.

Ostatnie wystąpienie należało do Pani dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Rabce-Zdroju mgr Ewy Paśko, a dotyczyło: „Prawa oświatowego, a dysleksji w szkole. Oferta Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej skierowana do dzieci, ich rodziców, nauczycieli”.

Po tej części konferencji nastąpiła przerwa kawowa. Wszyscy uczestnicy udali się na konsumpcję pysznych, domowych ciast, które upiekły panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Lipnicy Wielkiej oraz cukiernia Orawskie Ciacho. Podczas przerwy słuchacze mieli możliwość zapoznania się z ofertą wydawniczą i nabycie różnorodnych pomocy dydaktycznych wydawnictwa „Centrum Metody Krakowskiej”.

Po półgodzinnej przerwie, około godziny 15.00 rozpoczęły się warsztaty dla nauczycieli pt. „Realizacja zaleceń zawartych w opiniach o specyficznych trudnościach w uczeniu się”, które poprowadziły mgr Dorota Suchocka oraz mgr Ewa Zając. Panie pedagog przekazały nauczycielom cenne wskazówki, dzięki którym mogli pogłębić swoją wiedzę, w jaki sposób realizować zalecenia zawarte w opiniach o specyficznych trudnościach w uczeniu się.

Natomiast warsztaty dla rodziców zatytułowane: „Zabawy i ćwiczenia wspierające dzieci zagrożone dysleksją” prowadziła mgr Agnieszka Bala. Miały na celu uzmysłowienie rodzicom, jak ważną i odpowiedzialną rolę pełnią w życiu swojej pociechy, a rozwój dzieci w dużym stopniu spoczywa na ich barkach. Ponadto rodzice zostali wyposażeni w wiedzę i umiejętności jak stymulować oraz niwelować trudności,

bawiąc się z własnymi dziećmi przedmiotami, które mają w gospodarstwie domowym.

Oprócz wykładów i warsztatów uczestnicy konferencji mogli także skorzystać z profesjonalnej konsultacji psychologa, pedagoga i logopedy.

Konferencja ta, jak również

wcześniej edycje, (Pierwsza konferencja tego typu w Lipnicy Wielkiej odbyła się w 2016 r. pn. „Wpływ nowoczesnych technologii na rozwój dziecka”. W następnym roku spotkanie nosiło tytuł „Dziecko z autyzmem i zespołem Aspergera w szkole”) cieszyła się dużym zainteresowaniem. Wykłady

jak i warsztaty spotkały się z uznaniem uczestników i gości.

Dziękujemy wszystkim organizatorom, prelegentom, a także słuchaczom za tak liczne przybycie.

*mgr Agata Skoczyk
foto: Andrzej Habina*

STYPENDIA DLA UCZNIÓW LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO I TECHNIKUM BUDOWLANEGO ZA UZYSKANIE WYSOKICH WYNIKÓW W NAUCE

W dniu 2 kwietnia 2019 roku w Zespole Szkół w Lipnicy Wielkiej, odbyło się uroczyste wręczenie stypendiów dla uczniów Liceum Ogólnokształcącego i Technikum Budowlanego, za uzyskanie wysokich wyników w nauce za I półrocze roku szkolnego 2018/2019.

Kolejny raz potwierdziło się, że w lipnickich szkołach średnich uczy się uzdolniona i pracowita młodzież, która nie boi się wyzwań i chętnie pogłębia swoją wiedzę oraz rozwija swoje zdolności.

Uroczystego wręczenia stypendium 21 uczniom dokonał Wójt Gminy pan Mateusz Lichosyt (absolwent naszego LO). Stypendia ufundowane są przez Samorząd Gminy Lipnica Wielka. Gratulujemy wszystkim nagrodzonym i życzymy dalszych sukcesów!

Pan Wójt pogratulował również sukcesów sportowych siatkarskiej drużynie chłopców, która w obecnych rozgrywkach Małopolskiej Licealiady Młodzieży w piłce siatkowej zajęła II miejsce w półfinale wojewódzkim rozegranym w Suchej Beskidzkiej.

Wojciech Janiszewski

CO SŁYCHAĆ W KOLE GOSPODYŃ WIEJSKICH

Aktywne kobiety, tradycja, dwie wsie, trzy pokolenia i prężnie rozwijające się Lipnickie Koło Gospodyń Wiejskich. W ostatnim czasie działaczki miały wiele okazji aby wykazać się swoimi zdolnościami oraz kreatywnością zarówno kulinarnie jak i krawiecko. Dzięki zaangażowaniu kobiet przeprowadzono warsztaty kulinarne w dwóch szkołach, przygotowano również tradycyjne stoły z domowymi wyrobami na kilka lokalnych imprez takich jak Benefis Doktora Jana Grygierczyka czy też I Orawski Dzień Wolontariatu. Panie w własnym zakresie zajęły się również zbieraniem ziół polnych o właściwościach leczniczych oraz gromadzeniem i spisywaniem przepisów na tradycyjne dania, wypieki i przetwory wyniesione z orawskich domów, przekazywane z pokolenia na pokolenie. Przepisy te zostaną odtworzone a ich degustacja będzie możliwa na zbliżającym się Święcie Paasterskim, gorąco zapraszamy!

Dzięki uprzejmości i pomocy pani Marii Maciury obecnie trwają warsztaty krawieckie, na których powstają spódnice dla naszych członkiń. Serdecznie zapraszamy na nasze spotkania, które odbywają się w każdy pierwszy wtorek miesiąca o godzinie 19:00 w Domu Ludowym. Czekamy na Ciebie i twoje pomysły!

Dominika Żywczak

I ORAWSKI DZIEŃ WOLONTARIUSZA W LIPNICY WIELKIEJ

W dniu 26.05.2019 na amfiteatrze i stadionie sportowym w Lipnicy Wielkiej, odbył się **I Orawski Dzień Wolontariusza pod hasłem „Pomagam Bo Kocham”**, zorganizowany przez Międzyszkolny Klub Wolontariusza „Anioły Miłosierdzia” oraz Klub Sportowy Beskid, podczas którego również świętowano Dzień Matki.

Głównym celem wydarzenia było docenienie i pokazanie istoty wolontariatu na terenie Orawy, a także działania profilaktyczne, kulturalne i sportowe zachęcające do aktywnego spędzania czasu wolnego.

Zakończenie imprezy dyskoteką prowadzoną przez DJ Symka.

Dziękujemy Bogu, za słoneczną pogodę umożliwiającą przeprowadzenie całego przedsięwzięcia oraz za wszystkich, którzy tego dnia byli z nami. W szczególności dziękujemy:

- Wójtowi Gminy Lipnica Wielka Mateuszowi Lichosytowi.
- Wolontariuszom i ich rodzicom z MKW „Anioły Miłosierdzia” z Kiczor oraz Lipnicy Wielkiej za zorganizowanie imprezy.
- Wolontariuszom ze szkół podstawowych wraz z opiekunami.
- BLKS Żywiec.

Podczas trwania imprezy wolontariusze z zaproszonych szkół i organizacji, prezentowali swoje osiągnięcia w zakresie promocji wolontariatu. Kolejno odbył się **„Babiogórski Przegląd Piosenki Angielskiej”** w dwóch kategoriach, dzięki czemu mogliśmy posłuchać wielu młodych artystów z naszych okolic.

Następnie aktorzy prezentowali scenki profilaktyczne, uświadamiające skalę problemu wynikającego ze zniewolenia alkoholowego oraz rolę ludzi trzeźwych w tym zjawisku. Program odbywał się pod nazwą **„Bądź Normalny Wybierz Trzeźwość”**.

Imprezę na deskach amfiteatru uświetniały występy zespołów regionalnych „Orawianie”, „Orawskie Dzieci”, „Nowa Orawa”, a także występ Scholi „Adonai”.

Równocześnie odbywały się rozgrywki piłkarskie w dwóch kategoriach wiekowych, turniej siatkarski dziewcząt oraz rywalizacja strzelecka z broni laserowej prowadzona przez BLKS Żywiec.

- Służbie medycznej „Malta”.
- Bronisławowi Kowalczykowi z obsługą techniczną.
- Jednostce OSP Centrum.
- Zespołom regionalnym „Orawianie” pod kierownictwem pana Eugeniusza Karkoszki, „Orawskie Dzieci” pod kierownictwem pani Teresy Baniowskiej oraz „Nowa Orawa” pod kierownictwem pana Daniela Mateja.
- Stowarzyszeniu „Teen Chalange”.
- Stowarzyszeniu „Gdzie Dwóch Albo Trzech”.
- Scholi „Adonai”.
- Andrzejowi Habina.
- DJ Symkowi.

Również wielkie podziękowania dla wszystkich opiekunów, którzy poświęcają swój czas na promowanie niesienia bezinteresownej pomocy osobom potrzebującym oraz za przygotowanie swoich podopiecznych do części konkursowych.

Tomasz Kramarz
foto: Andrzej Habina

I BABIOGÓRSKI PRZEGLĄD PIOSENKI ANGIELSKIEJ

Podczas Orawskiego Dnia Wolontariusa 26.05.2019 r. na scenie Amfiteatru w Lipnicy Wielkiej odbył się Babiogórski Przegląd Piosenki Angielskiej. W konkursie wzięło udział 11 solistów, **Protokół z I Babiogórskiego Przeglądu Piosenki Angielskiej**

Celem konkursu było:

- popularyzacja nauki języka angielskiego wśród uczniów szkoły podstawowej,
- propagowanie nauki języków obcych poprzez piosenkę,
- motywowanie uczniów do nauki w ciekawy i przyjemny sposób,
- rozwijanie, rozbudzanie zainteresowań i uzdolnień w zakresie znajomości języka angielskiego,
- przygotowanie uczniów do występów publicznych,
- popularyzacja metod artystycznych w nauce języka angielskiego,
- praca nad poprawną wymową,
- promocja talentów,
- motywowanie ucznia zdolnego do pogłębiania wiedzy z języka angielskiego,
- budzenie wiary we własne siły i talent,
- wyłonienie uzdolnionych językowo uczniów,
- wdrażanie uczniów do samodoskonalenia i poszerzania wiadomości,

- integracja środowiska uczniowskiego.

Wyniki:

Kategoria: klasy I-III:

Miejsce 1: Antonina Kidoń, Emilia Kowalczyk (klasa 1, SP nr 2, Lipnica Wielka);

Miejsce 2: Michalina Kuliga (klasa 1, SP nr 1, Lipnica Wielka); **Miejsce 3:** Oskar Jasica (klasa 1, SP w Kiczorach).

Wyróżnienie: 1. Maria Karkoszka (klasa

Dolna).

Wyróżnienie: Katarzyna Ponicka; Jan Smoliński; Martyna Lichosyt (klasa 8, SP nr 4, Lipnica Wielka); Julia Frycel – Domagała (klasa 7, SP nr 1, Lipnica Wielka); Oliwia Karnafel (klasa 4, SP w Kiczorach); Kacper Kościelak (klasa 8, SP nr 3, Lipnica Wielka).

1, SP w Kiczorach); 2. Sebastian Kapałka (klasa 1, SP w Kiczorach); 3. Amelia Kramarz, Emilia Bodek (klasa 1, SP w Kiczorach); 4. Magdalena Wilk – Juraszek (klasa 1, SP w Kiczorach).

Kategoria: klasy IV –VIII: Miejsce 1:

Judyta Knapczyk (klasa 7, SP nr 1, Zubrzyca Górna); **Miejsce 2:** Karolina Palenik (klasa 6, SP Zubrzyca Dolna); **Miejsce 3:** Julia Litwiak (klasa 5, SP Zubrzyca

W komisji oceniającej pracowali Aneta Lach (nauczycielka muzyki) oraz Alicja Kramarz (nauczycielka języka angielskiego).

Komisja brała pod ocenę:

- poprawność i biegłość języka;
- interpretacja wykonanych utworów;
- muzykalność,
- ruch sceniczny,
- ogólny wyraz artystyczny,
- znajomość tekstu piosenki,
- **znajomość znaczenia**

słów tekstu piosenki (były pytania do tekstów piosenki),

- przebranie/ strój.

Dziękujemy bardzo nauczycielom oraz rodzicom za przygotowanie oraz samym uczestnikom za ich dodatkową pracę, zaangażowanie oraz **odwagę!!!!**

Zapraszamy za rok!!!!

Alicja Kramarz

foto: Andrzej Habina

KOLARSKI PUCHAR PODHAŁA: PODHAŁE TOUR ORAZ MINI PODHAŁE TOUR W LIPNICY WIELKIEJ

W dniu 2 czerwca w Lipnicy Wielkiej odbyła się jedna z większych kolarskich imprez w regionie, wchodząca w skład Kolarskiego Pucharu Podhala: Podhale Tour (dla dorosłych) oraz Mini Podhale Tour (dla dzieci). Głównym organizatorem jest Towarzystwo Cyklistów Orzeł Spytkowice. Nasza gmina natomiast mogła włączyć się we współorganizowanie imprezy.

Piękna pogoda pozwoliła na sprawne przeprowadzenie imprezy. W zawodach odbywających się na stadionie i amfiteatrze w Lipnicy Wielkiej wystartowało ok. 80 dzieci, natomiast dorosłych uczestników, których czekała wymagająca 88 kilometrowa trasa, było ok. 110.

foto: Bronek Kowalczyk

IV PASTERSKI BIEG PRZEŁAJOWY

W dniu 21 maja na stadionie w Lipnicy Wielkiej - Centrum odbył się IV Pasterski Bieg Przełajowy. Uczestnicy w poszczególnych kategoriach wiekowych zmagali się z przebieciem wyznaczonego dystansu: rocznik 2010 i młodsi - 400 metrów, rocznik 2008-2009 - 600 m., rocznik 2006-2007 - 800 m., rocznik 2003-2005 - 1000 m. oraz kategoria Open od rocznika 2002 - 1000 m. W zawodach wzięło udział 254 zawodników z naszej gminy ale również z miejscowości Lipnica Mała.

Dziękujemy za pomoc w przeprowadzeniu zawodów: Kierownikowi Zawodów - Andrzejowi Buroniowi; Sędziom - Jolancie Janiszewskiej i Pawłowi Kuckowi; opiece medycznej z Ośrodka Zdrowia: Lidii Scechurze i Ewie Palej, obsłudze zawodów z ramienia gminy, a przede wszystkim zawodnikom i ich opiekunom.

Organizatorami zawodów byli: Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt oraz Gminne Centrum Kultury.

Panowała bardzo rodzinna i miła atmosfera w duchu sportowych zmagania. Ostatecznie zawody zakończyły się wynikami a medale, dyplomy i nagrody wręczyli: Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt, Kierownik Zawodów Andrzej Buroń oraz Dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 2 Edyta Mikłusiak:

WYNIKI (do 6 miejsca):

Kat. 2010 i młodsi – Dziewczęta

- 1 m-ce - Izabela Kidoń – SP Nr 2
- 2 m-ce - Nadia Bandyk – SP Kiczory
- 3 m-ce - Julia Bryniarska – SP Nr 4
- 4 m-ce - Antonina Kidoń – SP Nr 2
- 5 m-ce - Julia Spyrka – SP Nr 3
- 6 m-ce - Gabriela Michalak – SP Nr 4

Kat. 2010 i młodsi – Chłopcy

- 1 m-ce - Kamil Kłapiesz – SP Nr 2
- 2 m-ce - Łukasz Lichosyt – SP Nr 2
- 3 m-ce - Dawid Janowiak – SP Nr 1
- 4 m-ce - Rafał Michalak – SP Nr 3
- 5 m-ce - Mikołaj Barzak – SP Nr 1
- 6 m-ce - Maksymilian Karkoszka – SP Kiczory

Kat. 2008-2009 – Dziewczęta

- 1 m-ce - Kinga Janowiak – SP Nr 1
- 2 m-ce - Karolina Kuliga – SP Nr 1
- 3 m-ce - Małgorzata Gnida – SP Kiczory
- 4 m-ce - Aleksandra Kocur – SP Nr 3
- 5 m-ce - Izabela Dunaj – SP Nr 3

6 m-ce - Marta Brenkus – SP Nr 4

Kat. 2008-2009 – Chłopcy

- 1 m-ce - Bartosz Kowalczyk – SP Nr 2
- 2 m-ce - Michał Miodun – SP Kiczory
- 3 m-ce - Wiktor Lach – SP Nr 2
- 4 m-ce - Alan Florczak – SP Nr 2
- 5 m-ce - Kuba Karkoszka – SP Kiczory
- 6 m-ce - Kamil Wyrostek – SP Nr 2

Kat. 2006-2007 – Dziewczęta

- 1 m-ce - Sylwia Kucek – SP Nr 4
- 2 m-ce - Julia Magiera – SP Nr 2
- 3 m-ce - Karolina Styruła – SP Nr 4
- 4 m-ce - Oliwia Żywczak – SP Nr 4
- 5 m-ce - Wiktoria Brawiak – SP Kiczory
- 6 m-ce - Julia Brząkała – SP Nr 2

Kat. 2006-2007 – Chłopcy

- 1 m-ce - Kacper Wójcicki – SP Kiczory
- 2 m-ce - Filip Baniowski – SP Nr 2
- 3 m-ce - Mateusz Janowiak – SP Nr 1
- 4 m-ce - Ksawery Kanior – SP Kiczory
- 5 m-ce - Wojciech Kramarz – SP Nr 4
- 5 m-ce - Patryk Wątorczyk – SP Nr 3

Kat. 2003-2005 – Dziewczęta

- 1 m-ce - Martyna Lichosyt – SP Nr 4
- 2 m-ce - Patrycja Kocur – SP Nr 3
- 3 m-ce - Magdalena Karnafel – SP Kiczory
- 4 m-ce - Marta Kidoń – Lipnica Mała
- 5 m-ce - Gabriela Kanior – SP Kiczory
- 6 m-ce - Amelia Bandyk – SP Nr 4

Kat. 2003-2005 – Chłopcy

- 1 m-ce - Robert Kubisiak – SP Nr 2 - Gimnazjum
- 2 m-ce - Przemysław Bandyk – SP Nr 2 - Gimnazjum
- 3 m-ce - Jakub Brenkus – SP Nr 2 - Gimnazjum
- 4 m-ce - Kamil Kramarz – SP Nr 2 - Gimnazjum
- 5 m-ce - Kevin Dunaj – SP Nr 2 - Gimnazjum
- 6 m-ce - Maciej Brenkus – SP Nr 4

Kat. od 2002 – Mężczyźni

- 1 m-ce - Robert Kidoń – Lipnica Mała

źródło: www.lipnicawielka.pl

foto: Bronek Kowalczyk

ORAWSCY KARATECY ZNOWU NA PODIUM

W dniu 13 kwietnia 2019r. w Kalwarii Zebrzydowskiej odbył się Ogólnopolski Turniej Karate KYOKUSHIN-KAN. Organizatorem Turnieju był Kalwaryjski Klub Kyokushin-kan KIZUNA prowadzony przez Sensei Romana Kruszeckiego 4 dan.

Orawską Szkołę Karate reprezentowało 24 zawodników z Dojo Lipnica Wielka, Lipnica Mała, Jabłonka i Zubrzyca Górna.

Do rywalizacji stanęło aż 321 zawodników w trzech konkurencjach: KATA - forma układu technik, KUMITE – walka, TAMESHIWARI – łamanie desek.

Orawscy karatecy aż 17 razy stawali na podium zdobywając 7 złotych, 7 srebrnych i 3 brązowe medale.

Trener Damian Kulawiak dziękuje wszystkim rodzicom za pomoc podczas zawodów a zawodnikom gratuluje zdobytych medali i życzymy dalszych

sukcesów.

KATA - forma układu technik

- I miejsce Julia Brząkała
- I miejsce Samuel Karkoszka
- I miejsce Paweł Joniak
- I miejsce Szymon Gojżewski
- I miejsce Michał Gojżewski
- I miejsce Michał Kolkowicz
- II miejsce Zuzanna Chmura
- II miejsce Dawid Joniak
- II miejsce Wiktoria Spytowska
- II miejsce Karina Stachna
- II miejsce Oliwier Gwadera
- III miejsce Agata Gojżewska

KUMITE - walka

- I miejsce Kamila Bohaczyk
- II miejsce Julia Brząkała
- II miejsce Sebastian Kowalczyk
- III miejsce Gabriel Świerczek

TAMESHIWARI – łamanie desek

- III miejsce Damian Kulawiak

źródło: www.lipnicawielka.pl

RYSZARD DZIUBEK MISTRZEM POLSKI W ARMWRESTLINGU

W dniach od 05 do 07 kwietnia w Warszawie odbyły się XIX Mistrzostwa Polski w Armwrestlingu (siłowaniu na rękę). Na te zawody przyjechało blisko 300 najlepszych zawodników z całej Polski. W dwudniowej rywalizacji na rękę prawą i lewą 28 reprezentantów Niedźwiedzi Orawy walczyły o tytuł Mistrza Polski oraz powołanie do kadry narodowej. Poziom zawodów był naprawdę bardzo wysoki a walki zacięte do samego końca. Klub Niedźwiedzie wywalczył 58 medali (29 złotych, 18 srebrnych, 11 brązowych), a po ciężkich zmaganiach zwyciężył również w klasyfikacji drużynowej: juniorów, seniorów i prestiżowej klasyfikacji generalnej spośród 22 klubów. Tym samym zyskując 4 już tytuł najsilniejszego klubu w Polsce.

Wśród złotych medalistów jest i Lipniczanin - Ryszard Dziubek, który po wakacjach wystartuje w Mistrzostwach Świata w Rumunii. Serdecznie gratulujemy.

NIESTABILNE LATO

Zwykle lato to kojarzy się z lipcem, sierpniem oraz wrześniem. Nastąpiły takie czasy, że namiastka lata zdarza się już kiedy jeszcze jest wiosna. Gdy w maju śnieg się zdarzy, dobrze lato wyparzy, a był w czasie Zimnych Świąt. Tego roku mieliśmy przykład upałów w drugiej dekadzie czerwca. Mieliśmy do czynienia z anomaliami pogodowymi. Według dni po Św. Łucji, które prognozują pogodę na lato, to lato obfitować będzie w deszcze niejednokrotnie. Innym razem w chłody, a co najgorsze w upały będą również wiatry i one będą decydować o pogodzie. Jak na Orawie będzie postaram się przedstawić.

Na początku lipca pogoda ciepła, ale już koło siódmego będzie deszcz. Mogą być burze z wiatrem i gradem oraz gwałtowne ulewy prawdopodobnie w Murowanicy i Przywarówce. Od 10 lipca do 20 czyli w tym okresie bardzo ładna pogoda. Może się zdarzyć, że potrwa ona do końca lipca. W tym czasie mogą być obfite deszcze, burze, upalne dni. Zdarzyć się może susza. Krótkotrwałe opady spowodują podtopienia i zalania. Czyli w lipcu różne zmiany i anomalie. Św. Jakub (25.07) wróżył będzie zimę, a od Św. Hanki mogą zdarzyć się zimne poranki.

Zaś sierpień zacznie się deszczowy ale nie długo, bo już koło 10 ma być pogodnie i ciepło. Możliwe upały, gwałtowne ulewy, deszcze oraz burze. Sierpień może być mokry, dużo mgieł, możliwe burze. Noce mogą być chłodniejsze podobne dla jesieni. Możliwe wysypiska grzybów. Czyli sierpień bardzo różnorodny w pogodę i dla wczasowiczów nieprzyjemny.

Warto wiedzieć, że pierwsze dni sierpnia stawiają prognozę na kilka lub kilkanaście dni i rodzaj pogody,

który ustali się na przełomie lipca i sierpnia utrzymuje się dłuższy czas. „Jaki pierwszy, drugi, trzeci, taki cały sierpień leci”. Gdy Wniebowzięcie Panny (15.08) ciepło dopisuje, to ciepły i pogodny koniec lata obcuje. Dużo zmian w pogodzie bywa w okresie Wniebowzięcia Panny, zdarzają się wówczas burze z dużą ilością deszczu.

W liczne opady deszczu może być wrzesień. Około tygodnia wrzesień początkowo może być chłodny, pochmurny i deszczowy. Drugi tydzień również chłodny, mokry, możliwe przymrozki.

Początek jesieni, a koniec lata możliwie, że będzie bardzo pogodny, słoneczny. Dni ciepłe.

Możliwe babie lato przy wietrze ze wschodu.

Czeka nas bardzo lato niestałe. Raz może być bardzo ciepło, wręcz upalnie. Mam na uwadze lipiec i koniec pierwszego tygodnia sierpnia. Bardzo duży wpływ na pogodę będzie miało zaćmienie słońca 16 lipca, bo spowoduje anomalie, susze oraz upały, a po nich gwałtowne opady, burze i ulewy. Mawiają starsi ludzie, a także młodzi, że Babia Góra ochrania nas przed gwałtownymi zmianami pogody.

Polska kraina staje się poligonem trąb powietrznych, nawałnic, gradobić oraz gwałtownych ulew. Zachowaj naszą krainę lipnicką od tego wszystkiego Panie Boże, proszę również Płanetnik.

Ludwik Młynarczyk

MOJE WSPOMNIENIA „LEN”

W latach 40-stych i 50-tych ubiegłego wieku, len miał bardzo szerokie zastosowanie. W każdym gospodarstwie gazda siał len. Siało się go późną wiosną, ponieważ w naszym klimacie jeszcze w drugiej połowie maja bywają przymrozki i młode roślinki lnu by wymarły. Latem pięknie wyglądały zagony lnu, pomiędzy żyta, jęczmienia i owsa kwitły zagony lnu drobnymi, niebieskimi kwiatuśkami. Jak okiem sięgnąć, pola były obsiane ziarnem, lnem i obsadzone ziemniakami. Len trzeba było wplewić z chwastów, jeszcze przed kwitnięciem. Tak samo wszystko ziarno, trzeba było ręcznie powrywać chwasty, a najczęściej to było ostu. Nie było rękawic, wrywało się gołymi rękami.

Kiedy już len przekwitł i główki zrobiły się ciemne, trzeba go było wybierać. Gospodyni zebrała kilka kobiet i panien z sąsiedztwa i szło się rzędem po zagonie jedna obok drugiej i garściami wrywało się len, układając go po garści tak trochę na krzyż, na kopki. Podczas pracy się żartowało, śpiewało:

*Do rogu mój zogonecku
do rogu,
do nom dziś nasa gaździnka
tworogu.*

A jak gazda przyjechał po len, to mu dokuczaliśmy:

*Do naci mój zogonecku,
do naci,
włorołcie tu tyn nas gaździcek
bez gaci.*

Było przy tym śmiechu i wesołości co niemiara. Za nami po zagonie kroczyły wrony i wybierały robaki z ziemi. Po skończonej pracy gaździna wyjęła z kosołki duży bochen chleba, glinianą miskę z twarogiem i jedliśmy wszyscy. Wieczorem były „rafacki”. Na boisku były rozłożone rafy, była to gruba deska, na jej środku w poprzek były powbijane grube druty zastrzone na końcu. Trzeba było każdą garść lnu wziąć i te główki z siemieniem wyrafać. Była to praca

dosyć ciężka, ale nieraz przyszli chłopcy i nam pomogli. Potem też trochę zagrąli, potańczyliśmy na boisku, ale nie zawsze i nie wszędzie. Następnie były tzw. łościągacki. Brało się len i po słokach się rozciągało na równe i cienkie pokosy. Niektórzy jeszcze przed tym moczyli len w rzece, przyciśnięty kamieniami, a po tygodniu moczenia rozciągali na słokach. Ale dużo razy stało się tak, że przyszła w nocy gwałtowna burza z ulewą i len woda zabrała. Gdy ten len porządnie wyschnął na tych pokosach, to się go zabrało do boiska i czekał na dalszą obróbkę do późnej jesieni, bo trzeba było wszystko z pól zebrać, ziemniaki wykopać, kapustę pozbiierać i zakisic i dopiero pod koniec października robiło się z lnem. Najpierw trzeba go było trzeć na „cierlicy” potem międlic na „międlicy” i na koniec czesać na „szczeci” oddzielając włókna od kłaków. Piękne, proste włókna nawijało się na kądziel i przędło zimną cienkie nici, z których wyrabiano płótno na koszule, „wiganki” (sukienki) dzieciom i łoktuse (prześcieradło). Jedna była przeznaczona na ziarno do siewu, ona też była położona na stole w Wigilię Bożego Narodzenia. Na niej się ustawiało miskę z jedzeniem, żeby na przyszły rok nie zabrakło pożywienia.

Były też szyte łoktuse do przykrycia słomy w łózkach. Do łózek ścieliło się słomę żytnią, przykrywało lnianą łoktusą i tak się spało. Kłaki też się przędło i wyrabiało się z nich grube płótno z którego szyło się worki i kręciło się też z grubych nici powrozy. Pamiętam jeszcze gdy byłam małą dziewczynką, jak moja śp. mama przędła len wrzecionem. Tego bym nie potrafiła, ale na kołowrotku przędłam len i w domu rodzinnym i z moją śp. teściową.

Jeszcze wrócę do tego, jak pozyskiwało się siemię lniane. Jak wysuszyło się te główki z lnu porządnie w słońcu, to się je młóciło cepem na boisku. Potem to trzeba było wiać, oddzielić

Bielenie płótna na łúce pri potoku.

siemię od plew. Wiało się to ręczną wiejnią, ale lepiej było, jak był wiaterek nie bardzo porywisty. Rozciągało się na ziemi łoktuse i wiało na wietrze. Siemię spadało prosto, bo było cięższe, a plewy zabierał wiatr. Część siemienia zostawiało się na przyszły rok do siewu a resztę brał mój śp. tata do olejarni tłoczyć olej. Olejarnia była za wodą u państwa Szklarczyków. Pamiętam, jak tata przyniósł ten olej do domu w takim dużym dzbanku. Mama nam wlała do miseczki oleju i maczaliśmy w nim chleb i jedli.

Oj, było radochy, bo na tamte czasy to było naprawdę bardzo dobre. To był olej naprawdę z „pierwszego tłoczenia”. Olej rozlali do butelek i był do maszczenia kwaśnicy i innego pożywienia na zimę. A makuchy (wytłoki z siemienia) dawano bydłu.

W latach 50-tych kontraktowano len i sprzedawano, bo już zaczęły się pojawiać inne tkaniny, nie wszystko szyto już z lnu. Do Gminnej Spółdzielni przywożono już materiały, a i na jarmarku w Jablonce można było kupić. W latach

60-tych już tylko gdzie nie gdzie widać było zagonek lnu. A teraz u nas to już w ogóle. Mało kto ziarno sieje, a gdzie by tam bawił się z lmem. Czasy się zmieniły, inne życie, inne wymagania i inne zapamiętania na wszystko, inne potrzeby.

Emilia Kuliga z domu Jazowska

Unikatowe fotografie zamieszczone w powyższym tekście pochodzą ze zbiorów Muzeum-Orawskiego Parku Etnograficznego w Zubrzycy Górnej.

Komu sa neleni, tomu sa bejie.

Pri bieleni plátna v Stankovanoch (Liptov).

G M I N N E N O W I N Y

WYDAWCA: Gmina Lipnica Wielka,

ADRES I SIEDZIBA WYDAWCY: 34-483 Lipnica Wielka 518, tel. 18 26345-95, e-mail: gmina@lipnicawielka.pl

ADRES I SIEDZIBA REDAKCJI: 34-483 Lipnica Wielka 520, tel. 18 26345-57; 18 26346-38, e-mail: biblioteka@lipnicawielka.pl; kultura@lipnicawielka.pl

REDAKCJA: Stanisława Kucek, Karolina Kowalczyk,

SKŁAD I DRUK: Drukarnia MK s.c. 34-400 Nowy Targ, ul. Waksmundzka 63, tel./fax 18 266 48 52, e-mail: mksc@o2.pl, www.drukarniaMK.pl

NAKLAD: 400 egz.